

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นนี้จะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวม ๗ เรื่อง คือ

๑. สถานภาพของบุคคลแบบสอบถาม
๒. การเตรียมการก่อนการวางแผน
๓. การจัดทำแผน
๔. การนำแผนไปปฏิบัติ
๕. การประเมินผล
๖. ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผน
๗. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
ซึ่งจะเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. สถานภาพของบุคคลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา
จำนวน ๑๓๒ คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน ๑๑๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๒ ของแบบ
สอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จึงมีสถานภาพตามรายละเอียดในตารางที่ ๑ - ๓

ตารางที่ ๑ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้าสถานศึกษา	๑๕	๔๔.๓๕	๑๓	๕๐.๐๐	๒๕	๕๐.๐๐	๕๓	๔๕.๕๓
ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา	๑๖	๕๑.๖๑	๑๓	๕๐.๐๐	๒๕	๕๐.๐๐	๕๔	๕๐.๔๓
รวม	๓๑	๑๐๐	๒๖	๑๐๐	๕๐	๑๐๐	๑๐๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๑ พบว่าในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๑๐๕ คน เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๓ และเป็นหัวหน้าสถานศึกษาจำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๗

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของ โรงเรียนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน ๓๑ คน เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๖๑ เป็นหัวหน้าสถานศึกษา ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๕ ผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดกลางจำนวน ๒๖ คน เป็นหัวหน้าสถานศึกษา ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน ๕๐ คน เป็น หัวหน้าสถานศึกษา ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา ๒๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๐.๐๐

ตารางที่ ๒ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ด้านการวางแผน
ในโรงเรียน

ประสบการณ์ด้าน การวางแผนในโรงเรียน	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีประสบการณ์เลย	-	-	-	-	๔	๖.๕๐	๔	๓.๕๕
มีประสบการณ์มาแล้ว ๑ - ๓ ปี	๔	๑๒.๕๐	๗	๒๖.๕๒	๑๕	๒๕.๘๖	๒๖	๒๒.๖๑
มีประสบการณ์มาแล้วมากกว่า ๓ ปี	๒๗	๘๗.๕๐	๑๕	๕๓.๐๔	๓๙	๖๗.๖๔	๘๑	๖๙.๘๔
รวม	๓๑	๑๐๐	๒๒	๑๐๐	๕๘	๑๐๐	๑๑๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๒ พบว่าในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๑๑๑ คน มีประสบการณ์ด้าน
การวางแผนในโรงเรียนมาแล้วมากกว่า ๓ ปี ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๘๔ มีประสบการณ์
ด้านการวางแผนในโรงเรียนมาแล้ว ๑ - ๓ ปี ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๑ และไม่เคยมี
ประสบการณ์ด้านการวางแผนในโรงเรียน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๕

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดใหญ่
จำนวน ๓๑ คน มีประสบการณ์ด้านการวางแผนในโรงเรียนมาแล้วมากกว่า ๓ ปี ๒๗ คน
คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๐ มีประสบการณ์ด้านการวางแผนในโรงเรียนมาแล้ว ๑ - ๓ ปี ๔ คน
คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐ ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดกลางจำนวน ๒๒ คน มีประสบการณ์
ด้านการวางแผนในโรงเรียนมาแล้วมากกว่า ๓ ปี ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๔ มีประสบการณ์
ด้านการวางแผนในโรงเรียนมาแล้ว ๑ - ๓ ปี ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๒ และผู้ตอบแบบ
สอบถามของโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน ๕๘ คน มีประสบการณ์ด้านการวางแผนในโรงเรียนมาแล้ว
มากกว่า ๓ ปี ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๔ มีประสบการณ์ด้านการวางแผนในโรงเรียนมาแล้ว
๑ - ๓ ปี ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๖ ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการวางแผนในโรงเรียนเลย
๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๐

ตารางที่ ๓ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทสถานศึกษา
วิชาการวางแผน

ประเภทสถานศึกษา วิชาการวางแผน	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ศึกษาไม่ต่ำกว่า ๖ ปี ในสถานศึกษาที่เรียนจบมา	๓	๕.๖๘	-	-	๔	๖.๕๐	๗	๖.๐๙
๒. ได้รับการฝึกอบรม	๑๐	๓๒.๒๖	๖	๒๓.๐๘	๒๓	๓๕.๖๕	๓๙	๓๓.๕๑
๓. ศึกษาด้วยตนเอง	๑	๓.๒๖	๓	๑๑.๕๔	๕	๘.๖๒	๙	๗.๔๓
๔. ได้รับการฝึกอบรมและ ศึกษาด้วยตนเอง	๑๐	๓๒.๒๖	๕	๑๙.๒๓	๖	๑๐.๓๘	๒๑	๑๘.๒๖
๕. ศึกษาไม่ต่ำกว่า ๖ ปี ในสถานศึกษาที่เรียนจบมา และได้รับการฝึกอบรม	๒	๖.๕๕	๕	๑๙.๒๓	๕	๘.๖๒	๑๒	๑๐.๔๓
๖. ศึกษาไม่ต่ำกว่า ๖ ปี ในสถานศึกษาที่เรียนจบมา และศึกษาด้วยตนเอง	๒	๖.๕๕	๒	๗.๖๙	๕	๘.๖๒	๙	๗.๔๓
๗. ศึกษาไม่ต่ำกว่า ๖ ปี ในสถานศึกษาที่เรียนจบมา ได้รับการฝึกอบรมและ ศึกษาด้วยตนเอง	๓	๕.๖๘	๕	๑๙.๒๓	๑๐	๑๗.๒๖	๑๘	๑๕.๖๕
รวม	๓๑	๑๐๐	๒๖	๑๐๐	๕๘	๑๐๐	๑๑๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๓ พบว่าในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ๑๑๕ คน มีประสบการณ์
 ด้านการศึกษาวชิการวางแผนโดยได้รับการฝึกอบรมมีจำนวนมากที่สุด(จำนวน ๓๕ คนคิดเป็น
 ร้อยละ ๓๓.๕๑) รองลงมาคือได้รับการฝึกอบรมและศึกษาค้นตนเอง (จำนวน ๒๑ คน
 คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๖) และเรื่องที่ยุตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์จำนวนน้อยที่สุดคือ
 ศึกษาไม่ต่ำกว่า ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมา (จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๔)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของ
 โรงเรียนขนาดใหญ่ ๓๑ คน มีประสบการณ์ด้านกรศึกษาวชิการวางแผนโดยได้รับการฝึกอบรม
 กับได้รับการฝึกอบรมและศึกษาค้นตนเองมากที่สุด (จำนวนเรื่องละ ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๖)
 รองลงมาคือศึกษาไม่ต่ำกว่า ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมา กับศึกษาไม่ต่ำกว่า
 ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมา ได้รับการฝึกอบรมและศึกษาค้นตนเอง (จำนวนเรื่องละ ๓ คน
 คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๘) และเรื่องที่ยุตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์จำนวนน้อยที่สุดคือศึกษาค้นตนเอง
 (จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๒) ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดกลาง
 ๒๖ คน มีประสบการณ์ด้านกรศึกษาวชิการวางแผนโดยได้รับการฝึกอบรมมากที่สุด (จำนวน ๖ คน
 คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๘) รองลงมาได้แก่ศึกษาไม่ต่ำกว่า ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมาและ
 ได้รับการฝึกอบรม กับศึกษาไม่ต่ำกว่า ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมา ได้รับการฝึกอบรม
 และศึกษาค้นตนเอง และกับได้รับการฝึกอบรมและศึกษาค้นตนเอง (จำนวนเรื่องละ ๕ คน
 คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๓) และเรื่องที่ยุตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์จำนวนน้อยที่สุดคือศึกษา
 ไม่ต่ำกว่า ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมาและศึกษาค้นตนเอง (จำนวน ๒ คน คิดเป็น
 ร้อยละ ๗.๖๙) และในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดเล็ก ๕๘ คน มีประสบการณ์
 ด้านกรศึกษาวชิการวางแผนโดยได้รับการฝึกอบรมมากที่สุด (จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ
 ๓๙.๖๕) รองลงมาคือศึกษาไม่ต่ำกว่า ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมา ได้รับการฝึกอบรม
 และศึกษาค้นตนเอง (จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๔) เรื่องที่ยุตอบแบบสอบถามมี
 ประสบการณ์จำนวนน้อยที่สุดคือศึกษาไม่ต่ำกว่า ๑ วิชาในสถานศึกษาที่เรียนจบมา (จำนวน
 ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๙๐)

๒. การเตรียมการก่อนการวางแผน

ในเรื่องการเตรียมการก่อนการวางแผนนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ๓ วิธีได้แก่
ส่งแบบสอบถามไปยัง หัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา สัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษา
และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนของ โรงเรียนที่ไปสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเมื่อวิเคราะห์แล้วจะได้ผลดังปรากฏในตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ การปฏิบัติในขั้นเตรียมการก่อนการวางแผน

รายการกิจกรรมที่จัดทำ	โรงเรียน ขนาดใหญ่ N = ๓๑		โรงเรียน ขนาดกลาง N = ๒๖		โรงเรียน ขนาดเล็ก N = ๕๘		รวม N = ๑๑๕	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. ประชุมคณะกรรมการเพื่อซักซ้อม ความเข้าใจในการจัดทำ แผน	๒๙	๙๓.๕๕	๒๒	๘๔.๖๒	๕๐	๘๖.๒๑	๑๐๑	๘๗.๘๓
๒. ประชุมคณะกรรมการการศึกษา เพื่อซักซ้อมความเข้าใจ ในการจัดทำแผน	๕	๑๖.๑๓	๗	๒๖.๙๒	๑๓	๒๒.๖๑	๒๕	๒๑.๗๒
๓. รวบรวมข้อมูลเพื่อการ วางแผนไว้เป็นหมวดหมู่ หรือเป็นระบบ	๖	๑๙.๓๕	๓	๑๑.๕๔	๘	๑๓.๖๒	๑๗	๑๔.๗๗
๔. กำหนดตัวบุคคลหรือคณะ กรรมการให้รับผิดชอบในการ กำกับให้มีการวางแผนทั้ง หมดของโรงเรียนไว้อย่าง ชัดเจน	๒๕	๘๐.๖๕	๒	๗.๖๙	๕	๘.๖๒	๓๒	๒๗.๘๓

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

รายการกิจกรรมที่จัดทำ	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	N = ๓๑		N = ๒๖		N = ๕๕		N = ๑๑๒	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๕. กำหนดบทบาทหน้าที่ของ ผู้บริหารในกรกำกับให้ มีกรวางแผนทั้งหมดของ โรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	๒๕	๘๐.๖๕	๒	๗.๖๙	๕	๘.๖๒	๓๒	๒๗.๘๓
๖. ตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำ แผนของโรงเรียน	๓๑	๑๐๐	๒๐	๗๖.๙๒	๔๔	๗๙.๘๒	๙๕	๘๕.๖๓
๗. กำหนดบทบาทของคณะทำ งานเพื่อจัดทำแผนของ โรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	๓๐	๙๖.๗๗	๑๘	๖๙.๒๓	๔๗	๘๕.๐๓	๙๕	๘๕.๖๓
๘. ศึกษาวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบันปัญหาและความคอง การของโรงเรียน	๒๕	๘๐.๖๕	๑๕	๕๗.๖๙	๔๔	๗๙.๘๒	๘๔	๗๕.๐๐
๙. คัดคะแนนจำนวนนักเรียน ของโรงเรียนเพื่อใช้เป็น ประโยชน์ในการวางแผน ของโรงเรียน	๒๔	๗๗.๔๒	๒๑	๘๐.๗๗	๕๕	๑๐๐.๐๐	๙๙	๘๘.๓๙
๑๐. คัดคะแนนจำนวนครูและ ลูกจ้างของโรงเรียนเพื่อ ใช้เป็นประโยชน์ในการ วางแผนของโรงเรียน	๑๔	๔๕.๑๖	๕	๑๙.๒๓	๕	๙.๐๙	๒๔	๒๑.๔๓

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

รายการกิจกรรมที่จัดทำ	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	N = ๓๑		N = ๒๖		N = ๕๘		N = ๑๑๕	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑๑. กาดคะเนทรัพยากรด้าน การเงิน วัสดุและครุภัณฑ์ ของโรงเรียนเพื่อใช้เป็น ประโยชน์ในการวางแผน ของโรงเรียน	๑๕	๔๘.๓๕	๑๓	๕๐.๐๐	๒๐	๓๔.๔๘	๔๘	๔๑.๓๕

จากตารางที่ ๔ พบว่ากิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำ โดยมีความถี่สูงสุดคือประชุมครูเพื่อซักซ้อมความเข้าใจในการจัดทำแผน (ความถี่ ๑๐๑ คิดเป็น ร้อยละ ๘๗.๕๓) รองลงมาได้แก่ตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน (ความถี่ร้อยละ ๕๕ คิดเป็น ร้อยละ ๔๖.๖๑) และกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำน้อยที่สุดคือ รวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนไว้เป็นหมวดหมู่หรือเป็นระบบ (ความถี่ ๑๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๐)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่ากิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดใหญ่ระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำ แผนของโรงเรียน (ความถี่ ๓๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) รองลงมาคือกำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน (ความถี่ ๓๐ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๕๕) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดใหญ่ระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำน้อยที่สุดคือ รวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนไว้เป็นหมวดหมู่หรือเป็นระบบ (ความถี่ ๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๕) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดกลางระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมี

ความดีสูงสุดคือประชุมคณะครูเพื่อซักซ้อมความเข้าใจในการจัดทำแผน (ความดี ๒๒ คิกเป็นร้อยละ ๔๔.๖๒) รองลงมาคือคาคคะเนจำนวนนักเรียนของโรงเรียนเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนของโรงเรียน (ความดี ๒๓ คิกเป็นร้อยละ ๔๐.๗๗) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดกลางระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำน้อยที่สุดได้แก่เรื่อง การกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการให้รับผิดชอบในการกำกับให้มีการวางแผนทั้งหมดของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในการกำกับให้มีการวางแผนทั้งหมดของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน (ความดีเรื่องละ ๒ คิกเป็นร้อยละ ๗.๖๔) และกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดเล็กระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความดีสูงสุดคือประชุมคณะครูเพื่อซักซ้อมความเข้าใจในการจัดทำแผน (ความดี ๕๐ คิกเป็นร้อยละ ๔๖.๒๑) รองลงมาคือกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผน (ความดี ๔๗ คิกเป็นร้อยละ ๔๑.๐๓) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดเล็กระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำน้อยที่สุดได้แก่การรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนไว้เป็นหมวดหมู่หรือเป็นระบบ และการคาคคะเนจำนวนครูและลูกจ้างของโรงเรียนเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนของโรงเรียน (ความดีเรื่องละ ๔ คิกเป็นร้อยละ ๖.๕๐)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษาจำนวน ๓๓ คน ประกอบด้วยหัวหน้าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ๔ คน ขนาดกลาง ๗ คน และขนาดเล็ก ๒๒ คน ถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในขั้นเตรียมการก่อนการวางแผน ได้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

๑. การซักซ้อมความเข้าใจในการจัดทำแผนให้แก่คณะครูปฏิบัติ โดยการประชุมชี้แจงซึ่งจัดทำใน ๓ ลักษณะด้วยกันได้แก่การประชุมชี้แจงแก่คณะครูทั้งหมดแต่ไม่มีเอกสารประกอบคำชี้แจง (มีจำนวน ๒๔ โรงเรียน) การประชุมชี้แจงเฉพาะหัวหน้างานแล้วให้หัวหน้างานไปประชุมชี้แจงคณะครูในงานของตน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และการประชุมชี้แจงคณะครูทั้งหมดโดยมีเอกสารประกอบคำชี้แจงแจกให้ครูเข้าประชุมคนละ ๑ ชุด (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) จากการสัมภาษณ์ถึงปัญหาปรากฏว่าปัญหาที่พบคือครูไม่เข้าใจคำชี้แจงอย่างแท้จริง (มีจำนวน ๔ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีการประชุมชี้แจง ๒ ลักษณะได้แก่ประชุมชี้แจงคณะครูทั้งหมดแต่ไม่มีเอกสารประกอบคำชี้แจงแจก (มีจำนวน ๔ โรงเรียน) และประชุมชี้แจงเฉพาะหัวหน้างานแล้วให้หัวหน้างานไปประชุมชี้แจงคณะครูในงานของตน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) ในค่านี้อาณาที่พบคือครูไม่เข้าใจคำชี้แจงอย่างแท้จริง (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดกลางมีการประชุมชี้แจง ๒ ลักษณะ ได้แก่การประชุมชี้แจงแก่คณะครู
ทั้งหมดแต่ไม่มีเอกสารประกอบคำชี้แจง (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) และการประชุมชี้แจงคณะครู
ทั้งหมดโดยมีเอกสารประกอบคำชี้แจงแจกให้แก่ผู้เข้าประชุมคนละ ๑ ชุด (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)
ในคำนำปัญหาที่พบคือครูไม่เข้าใจคำชี้แจงอย่างแท้จริง (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็กมีการประชุมชี้แจงลักษณะเดียวคือประชุมชี้แจงคณะครูทั้งหมด
แต่ไม่มีเอกสารประกอบคำชี้แจง (มีจำนวน ๑๗ โรงเรียน)

สำหรับการชักชวนความเข้าใจในการจัดทำแผนต่อคณะกรรมการศึกษานั้น โรงเรียนทั้ง
สามขนาดไม่ได้อำเนินการ

๒. การรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนไว้เป็นหมวดหมู่หรือเป็นระบบนั้นโรงเรียน
ทั้งสามขนาดไม่ได้อำเนินการ

๓. การกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการให้รับผิดชอบในการกำกับให้มีการวางแผน
ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนนั้นพบว่าหัวหน้าสถานศึกษาได้กำหนดตัวบุคคลให้รับผิดชอบโดยเป็น
ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) และผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา
ฝ่ายธุรการ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ในคำนำปัญหาที่พบคือผู้ถูกกำหนดให้รับผิดชอบขาดความ
เรื่องการวางแผน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

๔. การตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียนนั้นมีการกำหนดเกณฑ์เพื่อคัดเลือก
คณะกรรมการไว้ ๕ เกณฑ์ได้แก่เรื่องความรู้ความสามารถในการวางแผน (มีจำนวน ๒๑ โรงเรียน)
การเป็นหัวหน้างาน (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) การมีความสมัครใจ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)
เป็นผู้ที่ครูทั้งโรงเรียนยอมรับ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และคณะกรรมการต้องเข้ากันได้ (มีจำนวน
๑ โรงเรียน) ส่วนวิธีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียนนั้นมี ๕ วิธีได้แก่
หัวหน้าสถานศึกษาตั้งโดยดุลพินิจของตนเอง (มีจำนวน ๑๔ โรงเรียน) โดยการประชุมคณะครู
(มีจำนวน ๑๑ โรงเรียน) แต่ละงานคัดเลือกบุคคลเสนอหัวหน้าสถานศึกษา (มีจำนวน ๓ โรงเรียน)
โดยหัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาปรึกษาร่วมกัน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และ
ทดสอบความรู้ทางด้านการวางแผนของครูทุกคนแล้วตั้งคณะกรรมการจากผู้ที่ได้คะแนนสูง
(มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ในคำนำปัญหาที่พบมี ๒ ประการได้แก่คณะกรรมการมีงานอื่น ๆ มากอยู่แล้ว
(มีจำนวน ๓ โรงเรียน) และคณะกรรมการบางคนไม่มีความสามารถในการจัดทำแผน (มีจำนวน
๑ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ได้กำหนดเกณฑ์เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการไว้ ๒ เกณฑ์ได้แก่เรื่องความรู้ความสามารถในการวางแผน (มีจำนวน ๗ โรงเรียน) และการเป็นหัวหน้างาน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนวิธีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียนพบว่ามี ๓ วิธีได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาตั้งโดยคุณพินิจของตนเอง (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) แคนงานเลือกบุคคลเสนอหัวหน้าสถานศึกษา (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) และหัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาปรึกษาหารือกัน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

ในค่านิยมที่พบมี ๒ ประการได้แก่คณะกรรมการมีงานอื่น ๆ มากอยู่แล้ว (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และคณะกรรมการไม่มีความสามารถในการจัดทำแผน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดกลางได้กำหนดเกณฑ์เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการไว้ ๓ เกณฑ์ได้แก่เรื่องความรู้ความสามารถในการวางแผน (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) การเป็นหัวหน้างาน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และการมีความสมัครใจ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนวิธีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียนนั้นพบว่ามี ๒ วิธีได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาตั้งโดยคุณพินิจของตนเอง (มีจำนวน ๕ โรงเรียน) และโดยการประชุมครู (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

ในค่านิยมที่พบคือคณะกรรมการมีงานอื่น ๆ มากอยู่แล้ว (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

ในโรงเรียนขนาดเล็กได้กำหนดเกณฑ์เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการไว้ ๕ เกณฑ์ได้แก่เรื่องความรู้ความสามารถในการวางแผน (มีจำนวน ๑๑ โรงเรียน) การเป็นหัวหน้างาน (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) การมีความสมัครใจ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) การเป็นผู้ที่ครูทั้งโรงเรียนยอมรับ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และคณะกรรมการต้องเข้ากันได้ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนวิธีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียนนั้นพบว่ามี ๓ วิธีได้แก่โดยการประชุมคณะกรรมการ (มีจำนวน ๕ โรงเรียน) หัวหน้าสถานศึกษาตั้งโดยคุณพินิจของตนเอง (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และทดสอบความรู้ทางด้านการวางแผนของครูทุกคนแล้วตั้งคณะกรรมการจากผู้ใดคะแนนสูง (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

๕. การกำหนดปัญหาและความต้องการของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนวิธีการ ๓ วิธีได้แก่การประชุมครูทั้งหมดอภิปรายและสรุปปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

(มีจำนวน ๑๒ โรงเรียน) ศักยภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการแยกเป็น ๖ งานโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ แล้วผู้บริหารสรุปเป็นปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๔ โรงเรียน) และหัวหน้าสถานศึกษากำหนดปัญหาและความต้องการโดยคุณพิจารณาของตนเอง (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการมี ๒ ประการได้แก่ครูไม่เข้าใจวิธีศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ (จำนวน ๑ โรงเรียน) และกรอบงานของโรงเรียนไม่ชัดเจนจึงทำให้กำหนดปัญหาไม่ครอบคลุมปัญหาจริง ๆ ทั้งหมด (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีวิธีกำหนดปัญหาและความต้องการ ๒ วิธีได้แก่ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการแยกเป็น ๖ งานโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ แล้วผู้บริหารสรุปเป็นปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๕ โรงเรียน) และประชุมครูทั้งหมดอภิปรายและสรุปปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการคือครูไม่เข้าใจวิธีศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) โรงเรียนขนาดกลางมีวิธีกำหนดปัญหาและความต้องการ ๒ วิธีได้แก่ประชุมครูทั้งหมดอภิปรายและสรุปปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) และศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการแยกเป็น ๖ งานโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ แล้วผู้บริหารสรุปเป็นปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และโรงเรียนขนาดเล็กมีวิธีกำหนดปัญหาและความต้องการ ๓ วิธีได้แก่ประชุมครูทั้งหมดอภิปรายและสรุปปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) หัวหน้าสถานศึกษากำหนดปัญหาและความต้องการโดยคุณพิจารณาของตนเอง (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) และศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการแยกเป็น ๖ งานโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ แล้วผู้บริหารสรุปเป็นปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการคือกรอบงานของโรงเรียนไม่ชัดเจนจึงทำให้กำหนดปัญหาไม่ครอบคลุมปัญหาจริง ๆ ทั้งหมด (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

๖. การคาดคะเนแนวโน้มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน โรงเรียนทั้ง ๓ ขนาดได้มีการศึกษาเฉพาะด้านจำนวนนักเรียนเท่านั้นโดยมีวิธีการ ๕ วิธีได้แก่การพิจารณาสถิตินักเรียนย้อนหลัง ๕ ปี (มีจำนวน ๑๒ โรงเรียน) สสำรวจจำนวนเด็กในเขตบริการจากทะเบียนบ้านที่ว่าการอำเภอ (มีจำนวน ๑๑ โรงเรียน) เปรียบเทียบจำนวนเด็กแจ้งเข้าเกณฑ์ใหม่กับจำนวนเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

สังเกตการเพิ่มประชากรในชุมชน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) ตรวจสอบจำนวนน้องของนักเรียน
จากระเบียบสะสม (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนปัญหาของการคาดคะเนนั้นพบว่าบางครั้งไม่ได้
เป็นไปตามที่คาดไว้ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีวิธีการคาดคะเน
๓ วิธีได้แก่พิจารณาสถิตินักเรียนย้อนหลัง ๕ ปี (มีจำนวน ๔ โรงเรียน) สํารวจจำนวนเด็กใน
เขตรับบริการจากทะเบียนบ้านที่ว่าการอำเภอ (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) และเปรียบเทียบจำนวน
เด็กแจ้งเข้าเกณฑ์ใหม่กับจำนวนเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) โรงเรียน
ขนาดกลางมีวิธีการคาดคะเน ๒ วิธีได้แก่พิจารณาสถิตินักเรียนย้อนหลัง ๕ ปี (มีจำนวน ๓ โรงเรียน)
และสํารวจจำนวนเด็กในเขตรับบริการจากทะเบียนบ้านที่ว่าการอำเภอ (มีจำนวน ๓ โรงเรียน)
ส่วนปัญหาของการคาดคะเนนั้นพบว่าบางครั้งไม่ได้เป็นไปตามที่คาดไว้ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)
และโรงเรียนขนาดเล็กมีวิธีการคาดคะเน ๕ วิธีได้แก่พิจารณาสถิตินักเรียนย้อนหลัง ๕ ปี
(มีจำนวน ๕ โรงเรียน) สํารวจจำนวนเด็กในเขตรับบริการจากทะเบียนบ้านที่ว่าการอำเภอ
(มีจำนวน ๕ โรงเรียน)สังเกตการเพิ่มประชากรในชุมชน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) เปรียบเทียบ
จำนวนเด็กแจ้งเข้าเกณฑ์ใหม่กับจำนวนเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และ
ตรวจสอบจำนวนน้องของนักเรียนจากระเบียบสะสม (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนปัญหาของการ
คาดคะเนนั้นพบว่าบางครั้งไม่ได้เป็นไปตามที่คาดไว้ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการวางแผนของโรงเรียนที่ไปสัมภาษณ์
ทั้ง ๓๓ โรงเรียน ข้อมูลจากการศึกษาปรากฏดังนี้

๑. เอกสารที่โรงเรียนเตรียมไว้สำหรับศึกษาถึงวิธีการวางแผนมี ๔ รายการได้แก่
คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา (มีจำนวน ๓๒ โรงเรียน) หนังสือประสิทธิภาพการบริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา (มีจำนวน ๒๕ โรงเรียน) ชุดฝึกอบรมผู้ช่วยตนเองตามโครงการปรับปรุง
ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา (มีจำนวน ๓๓ โรงเรียน) และเอกสารการสอน
ชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
(มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า เอกสารที่โรงเรียนขนาดใหญ่และ
ขนาดกลางมีครบทุกโรงเรียนได้แก่คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หนังสือประสิทธิภาพการ
บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และชุดฝึกอบรมผู้ช่วยตนเองตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เอกสารที่โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่มีคือเอกสาร การสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และโรงเรียนขนาดเล็กมีเอกสารสำหรับศึกษาถึงวิธีการวางแผน ๔ รายการได้แก่คู่มือบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา (มีจำนวน ๑๗ โรงเรียน) หนังสือประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา (มีจำนวน ๑๔ โรงเรียน) ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา (มีจำนวน ๑๔ โรงเรียน) และเอกสารการสอนชุดวิชา ฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

เมื่อศึกษารายละเอียดของเอกสารที่กล่าวมาแล้วได้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีเนื้อหาแบ่งเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ เป็นคำแนะนำทั่วไป เกี่ยวกับการจัดทำแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย บทนำ ความหมายของการวางแผน ประโยชน์ที่ได้รับเมื่อมีการวางแผน ลักษณะของ แผน การจัดทำคู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา คำอธิบายรูปแบบการจัดทำแผนบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงานในการจัดทำแผนบริหารโรงเรียน และรูปแบบการวางแผน บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ส่วนที่ ๒ เป็นตัวอย่างแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย ประวัติของ โรงเรียน คำขวัญ แผนที่แสดงเขตบริการ แผนที่บริเวณโรงเรียน แผนภูมิการบริหารโรงเรียน ข้อมูลพื้นฐาน สรุปแผนและโครงการ งานที่ควรจัดทำในโรงเรียนประถมศึกษา ตารางกำหนดการ ปฏิบัติงาน สรุปงานและโครงการของโรงเรียน งบประมาณที่ได้รับ และรายละเอียดของงานและ โครงการ ได้แก่ งานวิชาการ ๑๕ โครงการ งานบุคลากร ๔ โครงการ งานกิจการนักเรียน ๑๓ โครงการ งานอาคารสถานที่ ๕ โครงการ งานธุรการและการเงิน ๗ โครงการ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ๔ โครงการ

ส่วนที่ ๓ เป็นการกำหนดหัวข้อตามรูปแบบของแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษา พร้อมทั้งเว้นช่องว่างไว้ให้เติมข้อความเพื่อให้โรงเรียนนำไปจัดทำตามหัวข้อที่กำหนดไว้ เมื่อ โรงเรียนจัดทำเสร็จแล้วจะมีลักษณะเช่นเดียวกับตัวอย่างในส่วนที่ ๒ แต่แตกต่างกันตามข้อมูลของ โรงเรียน สถานการณ์ สภาพปัจจุบันและความพร้อมของโรงเรียน และในการจัดทำโครงการของ โรงเรียนไม่จำเป็นจะต้องจัดทำทั้ง ๔๖ โครงการดังตัวอย่างอาจมีโครงการน้อยกว่า มากกว่า

หรือแตกต่างไปก็ได้ตามความเหมาะสม

ส่วนที่ ๔ เป็นภาคผนวก ซึ่งได้นำระเบียบปฏิบัติที่จำเป็นบางประการมาบรรจุไว้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครู อาจารย์และผู้บริหารจะได้ปฏิบัติได้สะดวกและถูกต้องตามระเบียบ

หนังสือประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การ ประถมศึกษาแห่งชาติจัดพิมพ์ขึ้น เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่ง ของสื่อประสมในการอบรมผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา มีเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับการวางแผนดังนี้

(๑) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ประกอบด้วย ความหมายของ สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ข้อมูลที่แสดง ถึงสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ของ โรงเรียนและแนวทางในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

(๒) การวางแผน ประกอบด้วยความหมายของการวางแผน ความสำคัญของแผน และการบริหาร โรงเรียนโดยใช้แผน โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียน หลักการ เขียนโครงการ บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

(๓) การดำเนินการตามแผนประกอบด้วย กิจกรรมที่ผู้บริหาร โรงเรียนควรปฏิบัติ ในขั้นดำเนินการตามแผน ๗ กิจกรรม นอกจากนั้นยังได้นำกิจกรรมข้อที่ ๕ เรื่องการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศ มาเน้นเพื่อให้เห็นความสำคัญอีกครั้งหนึ่งด้วย

(๔) การประเมินผล ประกอบด้วย ประเภทของการประเมินผล ๔ ระยะ และ บทบาทของผู้บริหารในการประเมินผล

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดพิมพ์ขึ้น เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่ง ของสื่อประสมใน การอบรมผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ชุดละ ๒๐ เล่ม มีเนื้อหาที่ เกี่ยวข้อง กับ การวางแผนดังนี้

(๑) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ประกอบด้วย ความหมายของ สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ แหล่งข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ เทคนิคการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

(๒) การจัดระบบข้อมูล ประกอบด้วย แหล่งที่มาของข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ ข้อมูล ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล ระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และระบบ

รายงานข้อมูล

(๓) ระบบข้อมูลของโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย ข้อมูลด้านวิชาการ ข้อมูลด้านบุคลากร ข้อมูลด้านกิจกรรมนักเรียน ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ ข้อมูลด้านธุรการและการเงิน และข้อมูลด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

(๔) การกำหนดนโยบายของโรงเรียน ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของนโยบาย ถ้อยคำที่นิยมใช้ในการระบุนโยบาย ลักษณะของข้อความที่ระบุเป็นนโยบาย ระดับของหน่วยงานที่สามารถกำหนดนโยบายได้ และขั้นตอนในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

(๕) การวางแผนบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของการวางแผน ความสำคัญของแผนและการบริหารโรงเรียนโดยชี้แจง โครงสร้างของแผนบริหารโรงเรียน การวางโครงการ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

(๖) การดำเนินการตามแผน ประกอบด้วย บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการตามแผน ความจำเป็นในการกำกับ ติดตามและนิเทศงาน วิธีควบคุมกำกับติดตามและนิเทศงาน

(๗) การประเมินผล ประกอบด้วย ความจำเป็นในการประเมินผล หลักในการประเมินผล วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล การประเมินโครงการทั้ง ๔ ระยะ และบทบาทของผู้บริหารในการประเมินผล

เอกสาร การสอนสุวิภาณี กอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จัดพิมพ์ขึ้น
เพื่อใช้เป็นสื่อหลักในการฝึกอบรมผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ การฝึกอบรมนี้เป็นโครงการร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
และสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง การวางแผนมีดังนี้

- (๑) ความหมายและความสำคัญของการวางแผน
- (๒) ความเป็นมาของการวางแผน
- (๓) การวางแผนในฐานะเป็นกระบวนการในการบริหาร
- (๔) บทบาทของผู้บริหารในการวางแผน
- (๕) รูปแบบของการวางแผน
- (๖) ประเภทของแผน
- (๗) องค์ประกอบของแผน

- (๔) ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน
- (๕) ลักษณะของแผนของ โรงเรียนประถมศึกษา
- (๑๑) การปฏิบัติและขั้นตอนการวางแผนของ โรงเรียน
- (๑๑) หลักในการวางแผนของ โรงเรียน
- (๑๒) การนำแผนไปปฏิบัติ
- (๑๓) กรณีตัวอย่างของการวางแผนในโรงเรียน

๒. เอกสาร เกี่ยวกับการวางแผนที่โรงเรียนจัดทำขึ้น

ในการศึกษาเรื่องนี้พบเอกสารที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับการเตรียมการ ก่อนการวางแผน ๒ รายการซึ่งได้แก่นิตกการประชุมของ โรงเรียน (มีจำนวน ๒๑ โรงเรียน) และคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อจัดทำแผนของ โรงเรียน (มีจำนวน ๑๖ โรงเรียน)

ในนิตกการประชุมของ โรงเรียนนั้นมีเนื้อหา เกี่ยวกับการเตรียมการ ก่อนการวางแผน อยู่ ๕ เรื่องได้แก่การกำหนดให้ครูทุกคนไปร่าง โครงการส่งภายในกำหนดเวลา (มีจำนวน ๔ โรงเรียน) การมอบหมายให้หัวหน้างานไปศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของ โรงเรียน (มีจำนวน ๙ โรงเรียน) การร่วมกันกำหนดปัญหาของ โรงเรียนในที่ประชุม เพื่อนำมาจัดทำแผน (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) การกำหนดรูปแบบในการเขียนโครงการ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และการอธิบายถึงขั้นตอนในการจัดทำแผนของ โรงเรียน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

ส่วนคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนของ โรงเรียนพบว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับคือ มีชื่อคำสั่ง มีชื่อผู้ปฏิบัติตามคำสั่ง มีลายมือชื่อผู้สั่ง มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ปฏิบัติตามคำสั่ง และมีลายมือชื่อรับทราบของผู้ปฏิบัติตามคำสั่ง

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของ โรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีนิตกการประชุมของ โรงเรียนที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับการเตรียมการ ก่อนการวางแผน (มีจำนวน ๔ โรงเรียน) และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนของ โรงเรียน (มีจำนวน ๙ โรงเรียน)

ในนิตกการประชุมของ โรงเรียนมีเนื้อหา เกี่ยวกับการเตรียมการ ก่อนการวางแผน ๒ รายการได้แก่การมอบหมายให้หัวหน้างานไปศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของ โรงเรียน (มีจำนวน ๕ โรงเรียน) และการร่วมกันกำหนดปัญหาของ โรงเรียนเพื่อนำมาจัดทำแผน (มีจำนวน ๓ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดกลางมีนิตกการประชุมของ โรงเรียนที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับการเตรียมการ

ก่อนการวางแผน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียน (มีจำนวน ๕ โรงเรียน)

บันทึกการประชุมของโรงเรียนมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนการวางแผน ๓ รายการ ได้แก่ การกำหนดให้ครูทุกคนไปร่างโครงการส่งภายในกำหนดเวลา (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) การมอบหมายให้หัวหน้างานไปศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และการอธิบายถึงขั้นตอนในการจัดทำแผนของโรงเรียน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

ในโรงเรียนขนาดเล็กมีบันทึกการประชุมของโรงเรียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนการวางแผน (มีจำนวน ๗ โรงเรียน) และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนของโรงเรียน (มีจำนวน ๔ โรงเรียน)

บันทึกการประชุมของโรงเรียนมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมการก่อนการวางแผน ๓ รายการ ได้แก่ การกำหนดให้ครูทุกคนไปร่างโครงการส่งภายในกำหนดเวลา (มีจำนวน ๕ โรงเรียน) การกำหนดรูปแบบในการเขียนโครงการ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และการร่วมกันกำหนดปัญหาของโรงเรียนในที่ประชุมเพื่อนำมาจัดทำแผน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

๓. การจัดทำแผน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ๓ วิธีได้แก่วิธีแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วย
หัวหน้าสถานศึกษา สัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษา และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนของ
โรงเรียนที่ไปสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมีรายละเอียดดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ การปฏิบัติในชั้นจัดทำแผน

รายการกิจกรรมที่จัดทำ	โรงเรียน ขนาดใหญ่ N = ๓๑		โรงเรียน ขนาดกลาง N = ๒๖		โรงเรียน ขนาดเล็ก N = ๕๔		รวม N = ๑๑๕	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. กำหนดวัตถุประสงค์ในแผน ปฏิบัติการของโรงเรียน	๒๔	๕๐.๓๒	๑๖	๖๑.๕๔	๓๕	๖๓.๒๖	๕๓	๔๖.๑๓
๒. กำหนดนโยบายในแผน ปฏิบัติการของโรงเรียน	๒๓	๕๓.๑๐	๒๖	๕๔.๖๒	๕๓	๕๗.๐๓	๕๖	๕๓.๕๔
๓. กำหนดเป้าหมายในแผน ปฏิบัติการของโรงเรียน	๒๔	๕๐.๓๒	๑๖	๖๑.๕๔	๓๔	๖๕.๕๒	๕๒	๔๕.๓๐
๔. กำหนดโครงการและราย ละเอียดของโครงการ	๓๑	๑๐๐	๒๖	๑๐๐	๕๕	๕๕.๕๕	๑๐๖	๕๖.๑๓
๕. จัดลำดับความสำคัญของ โครงการ	๒๑	๖๓.๑๖	๑๑	๕๖.๑๑	๒๐	๓๕.๕๕	๕๒	๕๕.๖๖
๖. จัดสรรทรัพยากรให้แก่ โครงการจนครบทุกโครงการ	๒๒	๗๑.๕๓	๑๓	๕๐.๐๐	๓๑	๕๓.๕๕	๖๖	๕๗.๓๕
๗. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน	๒๕	๕๓.๕๕	๒๑	๘๐.๗๗	๕๕	๓๓.๕๕	๕๕	๕๖.๖๖

จากตารางที่ ๕ พบว่ากิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำ โดยมีความถี่สูงสุดคือกำหนดโครงการและจัดทำรายละเอียดของโครงการ (ความถี่ ๑๐๖ คิดเป็น ร้อยละ ๘๒.๓๓) รองลงมาคือกำหนดนโยบายในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน (ความถี่ ๘๖ คิด เป็นร้อยละ ๘๓.๕๕) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือจัดทำเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการ (ความถี่ ๕๒ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๒)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่ากิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียน ขนาดใหญ่ระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือกำหนดโครงการและจัดทำรายละเอียด ของโครงการ (ความถี่ ๓๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) รองลงมาคือจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน (ความถี่ ๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๕) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือจัดทำเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการ (ความถี่ ๒๑ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗๔) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดกลางระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือกำหนดโครงการและจัดทำรายละเอียดของโครงการ (ความถี่ ๒๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) รองลงมาคือกำหนดนโยบายในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน (ความถี่ ๒๒ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๖๒) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือจัดทำเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการ (ความถี่ ๑๑ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๓๑) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดเล็กระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือกำหนดโครงการและจัดทำรายละเอียดของโครงการ (ความถี่ ๔๕ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๕) รองลงมาคือกำหนดนโยบายในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน (ความถี่ ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๓) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือการจัดทำเกี่ยวกับความสำคัญของโครงการ (ความถี่ ๒๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๕)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษาจำนวน ๓๓ คน ประกอบด้วยหัวหน้าสถานศึกษา ขนาดใหญ่ ๔ คน ขนาดกลาง ๗ คน และขนาดเล็ก ๒๒ คน ถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นจัดทำแผน ได้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

๑. เรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนนั้นพบว่า มีโรงเรียน ระบุการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้จำนวน ๑๕ โรงเรียน ส่วนวิธีการกำหนดปรากฏว่ากำหนดโดย กำหนดจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียนจำนวน ๑๓ โรงเรียน และกำหนด จากโครงการที่คณะกรรมการของโรงเรียนทำขึ้นก่อน จำนวน ๑ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการ ในการกำหนดมี ๓ วิธี คือ (๑) คณะทำงานจัดทำแผนร่วมกันกำหนด (มีจำนวน ๑๐ โรงเรียน) (๒) หัวหน้าสถานศึกษากำหนดเอง (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) (๓) คณะครูทั้งโรงเรียนประชุมร่วมกัน

กำหนด (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

ในค่านโยบายของ การกำหนดวัตถุประสงค์พบว่าผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวขาดความรู้เรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของ โรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์ จากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนมีจำนวน ๒ โรงเรียน และกำหนดโดย ประมวลจากวัตถุประสงค์ของ โครงการมีจำนวน ๑ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการกำหนด มี ๒ วิธีด้วยกันได้แก่ให้คณะกรรมการจัดทำแผนร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๒ โรงเรียน และหัวหน้า สถานศึกษากำหนดเองมีจำนวน ๑ โรงเรียน

ในโรงเรียนขนาดกลางนั้นโรงเรียนใดระบุว่ามี การกำหนดวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีการ กำหนดจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนเพียงลักษณะเดียวมีจำนวน ๔ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการกำหนดมี ๓ วิธีได้แก่ให้คณะกรรมการจัดทำแผนร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๒ โรงเรียน หัวหน้าสถานศึกษากำหนดเองมีจำนวน ๑ โรงเรียน และให้คณะกรรมการทั้งโรงเรียนประชุมร่วมกันกำหนด มีจำนวน ๑ โรงเรียน

ในโรงเรียนขนาดเล็กปรากฏว่ามี การกำหนดวัตถุประสงค์จากสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการของ โรงเรียนเพียงลักษณะเดียวเช่นกันมีจำนวน ๓ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการใน การกำหนดมี ๓ วิธีได้แก่หัวหน้าสถานศึกษากำหนดเองมีจำนวน ๔ โรงเรียน ให้คณะกรรมการจัดทำแผน ร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๒ โรงเรียน และให้คณะกรรมการทั้งโรงเรียนประชุมร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๑ โรงเรียน

ส่วนปัญหาของ การกำหนดวัตถุประสงค์ในโรงเรียนขนาดเล็กได้พบว่าปัญหาสำคัญคือ ผู้ทำหน้าที่ขาดความรู้เรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนมีจำนวน ๒ โรงเรียน

๒. เรื่อง การกำหนดนโยบายในแผนปฏิบัติการของ โรงเรียนนั้นพบว่ามีโรงเรียนที่มีการ กำหนดนโยบายไว้เป็นจำนวน ๒๕ โรงเรียน ซึ่งเป็นการกำหนดจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการของ โรงเรียนจำนวน ๑๕ โรงเรียน และกำหนดจากนโยบายของสำนักงานการประม ศึกษจังหวัดนครพนมมีจำนวน ๑๐ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการกำหนดนั้นปรากฏว่ามี ๓ วิธีได้แก่ (๑) ให้คณะกรรมการจัดทำแผนร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๑๒ โรงเรียน (๒) หัวหน้าสถานศึกษา กำหนดเองมีจำนวน ๔ โรงเรียน (๓) ให้คณะกรรมการทั้งโรงเรียนร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๕ โรงเรียน

ในค่านโยบายที่ค้นพบ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายซึ่งเป็นปัญหาของ โรงเรียนขนาดใหญ่ได้แก่

ปัญหา เรื่อง ข้อมูลคือข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนที่มีอยู่ปรากฏว่า ไม่ครอบคลุมสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการทั้งหมดของ โรงเรียนจึงทำให้กำหนดคนโยบายไม่ ครอบคลุมปัญหาและความต้องการทั้งหมดของ โรงเรียน และโรงเรียนไม่สามารถกำหนดคนโยบายให้ สอนองความต้อการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรีได้หมดเพราะความไม่พร้อมกัน ทรัพยากรของโรงเรียนมีจำนวนเรื่องละ • โรงเรียน

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนทั้ง ๓ ขนาดใช้ข้อมูลมากำหนด นโยบาย ๒ ลักษณะเช่นเดียวกันคือกำหนดจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๕ โรงเรียน ขนาดกลางมีจำนวน ๔ โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน ๖ โรงเรียน) และกำหนดจากนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรี (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๓ โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน ๒ โรงเรียน และขนาดเล็กจำนวน ๕ โรงเรียน) ส่วนวิธีดำเนินการในการกำหนดมี ๓ วิธีเช่นเดียวกันคือให้คณะกรรมการจัดทำแผน ร่วมกันเป็นผู้กำหนด (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๓ โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน ๒ โรงเรียน และขนาดเล็กมีจำนวน ๓ โรงเรียน) หัวหน้าสถานศึกษากำหนดเอง (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน • โรงเรียน ขนาดกลางมีจำนวน ๒ โรงเรียน และขนาดเล็กมีจำนวน ๕ โรงเรียน) และให้ คณะครูทั้งโรงเรียนร่วมกันกำหนด (โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน ๒ โรงเรียน และโรงเรียน ขนาดเล็กมีจำนวน ๓ โรงเรียน)

๓. เรื่อง การกำหนดเป้าหมายในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนนั้นพบว่ามีการกำหนด จำนวน ๓๗ โรงเรียน โดยกำหนดจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียนจำนวน ๑๖ โรงเรียน และอีก • โรงเรียนกำหนดจากนโยบายของโรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการกำหนด มี ๓ วิธีได้แก่ (๑) ให้คณะกรรมการจัดทำแผนร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๑๐ โรงเรียน (๒) หัวหน้า สถานศึกษากำหนดเองมีจำนวน ๕ โรงเรียน (๓) ให้คณะครูทั้งโรงเรียนร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๒ โรงเรียน

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กำหนดเป้าหมายจาก สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียนจำนวน ๖ โรงเรียน และกำหนดเป้าหมายจาก นโยบายของโรงเรียนจำนวน • โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการกำหนดเป้าหมายมี ๒ วิธีได้แก่ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนร่วมกันกำหนดมีจำนวน ๖ โรงเรียน และหัวหน้าสถานศึกษากำหนดเอง มีจำนวน • โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลางกำหนดเป้าหมายจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเพียง

อย่างเดียวกันจำนวน ๔ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการกำหนดมี ๓ วิธีได้แก่ให้คณะกรรมการจัดทำแผนร่วมกันกำหนดจำนวน ๒ โรงเรียน หัวหน้าสถานศึกษากำหนดเองและให้คณะกรรมการทั้งโรงเรียนร่วมกันกำหนดจำนวนเรื่องละ ๑ โรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กกำหนดเป้าหมายจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวมีจำนวน ๒ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการกำหนดมี ๓ วิธีได้แก่หัวหน้าสถานศึกษากำหนดเองมีจำนวน ๓ โรงเรียน ให้คณะกรรมการจัดทำแผนร่วมกันกำหนดจำนวน ๒ โรงเรียน และให้คณะกรรมการทั้งโรงเรียนร่วมกันกำหนดจำนวน ๑ โรงเรียน

๔. เรื่อง การกำหนดโครงการและจัดทำรายละเอียดของโครงการนั้นพบว่ามีการกำหนดและจัดทำจำนวน ๓๑ โรงเรียน โดยมีวิธีดำเนินการกำหนดและจัดทำ ๕ วิธีได้แก่ (๑) ครูเสนอชื่อโครงการในที่ประชุมแล้วแบ่งให้ครูไปร่างโครงการมีจำนวน ๑๖ โรงเรียน (๒) หัวหน้างานเสนอชื่อโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกแล้วกำหนดผู้รับผิดชอบมอบหมายให้ไปร่างโครงการมีจำนวน ๖ โรงเรียน (๓) หัวหน้าสถานศึกษากำหนดชื่อโครงการแล้วแบ่งให้ครูไปร่างโครงการมีจำนวน ๕ โรงเรียน (๔) คณะกรรมการจัดทำแผนร่างโครงการแล้วเสนอให้คณะกรรมการพิจารณามีจำนวน ๓ โรงเรียน (๕) หัวหน้าสถานศึกษากำหนดและเขียนโครงการทั้งหมดด้วยตนเองมีจำนวน ๑ โรงเรียน

ในค่านักเรียนที่พบซึ่งเป็นปัญหาของโรงเรียนทั้ง ๓ ขนาดคือครูเขียนโครงการไม่ค่อยถูกต้อง (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๔ โรงเรียน ขนาดกลางมีจำนวน ๓ โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน ๗ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีวิธีดำเนินการกำหนดและจัดทำ ๓ วิธีได้แก่หัวหน้างานเสนอชื่อโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกแล้วกำหนดผู้รับผิดชอบมอบหมายให้ไปร่างโครงการมีจำนวน ๔ โรงเรียน คณะกรรมการจัดทำแผนร่างโครงการแล้วเสนอให้คณะกรรมการพิจารณามีจำนวน ๒ โรงเรียน และครูเสนอชื่อโครงการในที่ประชุมแล้วจัดแบ่งให้ครูไปร่างโครงการมีจำนวน ๒ โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลางพบว่าวิธีดำเนินการกำหนดและจัดทำ ๓ วิธีได้แก่ครูเสนอชื่อโครงการในที่ประชุมแล้วจัดแบ่งให้ครูไปร่างโครงการมีจำนวน ๔ โรงเรียน หัวหน้างานเสนอชื่อโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกแล้วกำหนดผู้รับผิดชอบมอบหมายให้ไปร่างโครงการมีจำนวน ๒ โรงเรียน และคณะกรรมการจัดทำแผนร่างโครงการแล้วเสนอให้คณะกรรมการพิจารณามีจำนวน ๑ โรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กพบว่าวิธีดำเนินการกำหนดและจัดทำ ๓ วิธีได้แก่ครูเสนอชื่อโครงการในที่ประชุมแล้วจัดแบ่งให้ครูไปร่างโครงการมีจำนวน ๑๐ โรงเรียน หัวหน้าสถานศึกษากำหนดชื่อโครงการแล้วแบ่งให้ครูไปร่างโครงการมีจำนวน ๕ โรงเรียน และหัวหน้าสถานศึกษากำหนดและเขียนโครงการทั้งหมดด้วยตนเองมีจำนวน ๑ โรงเรียน

๕. เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของโครงการนั้นพบว่ามีการจัดลำดับจำนวน ๔ โรงเรียน โดยพบเกณฑ์พิจารณา ๓ เกณฑ์ได้แก่ขนาดความหนักเบาของปัญหา มีจำนวน ๒ โรงเรียน ความประหยัคงบประมาณมีจำนวน ๒ โรงเรียน และความเป็นไปได้ของโครงการมีจำนวน ๑ โรงเรียน ส่วนวิธีดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของโครงการมี ๒ วิธีได้แก่ (๑) คณะทำงานจัดทำแผนประชุมพิจารณาจัดลำดับมีจำนวน ๓ โรงเรียน และหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณา มีจำนวน ๒ โรงเรียน

ในค่านิยมที่พบซึ่งเป็นปัญหาของโรงเรียนขนาดกลางคือบางครั้งไม่อาจตัดสินใจได้ว่าโครงการใดสำคัญกว่าก็มีจำนวน ๑ โรงเรียน

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีเกณฑ์การพิจารณา ๓ เกณฑ์ได้แก่ขนาดความหนักเบาของปัญหา (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) ความประหยัคงบประมาณ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และความเป็นไปได้ของโครงการ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนวิธีจัดลำดับความสำคัญของโครงการของโรงเรียนขนาดใหญ่มีวิธีเดียวคือคณะทำงานจัดทำแผนประชุมพิจารณาจัดลำดับ (มีจำนวน ๔ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดกลางมีเกณฑ์พิจารณาเพียงเกณฑ์เดียวคือขนาดความหนักเบาของปัญหา (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และมีวิธีจัดลำดับเพียงวิธีเดียวคือคณะทำงานจัดทำแผนประชุมพิจารณาจัดลำดับ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดเล็กมีเกณฑ์พิจารณา ๒ เกณฑ์ได้แก่ขนาดและความหนักเบาของปัญหา (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และความประหยัคงบประมาณ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนวิธีจัดลำดับความสำคัญของโครงการมี ๒ วิธีได้แก่คณะทำงานจัดทำแผนประชุมพิจารณาจัดลำดับ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณา (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

๖. การจัดสรรทรัพยากรให้แต่ละโครงการนั้นพบว่ามีโรงเรียนได้จัดสรรโดยมีหลักเกณฑ์อย่างชัดเจนจำนวน ๑๓ โรงเรียน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ๒ เกณฑ์ได้แก่จำนวน ๑๑ โรงเรียน ถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ในการจัดสรรและอีกจำนวน ๒ โรงเรียนถือว่าโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมีความสำคัญมากกว่า

ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรมี ๓ ประเภทคือ จำนวน ๒ โรงเรียนให้หัวหน้า
สถานศึกษาเป็นผู้จัดสรร อีกจำนวน ๒ โรงเรียนให้คณะกรรมการจัดทำแผนเป็นผู้จัดสรร และอีก
จำนวน ๑ โรงเรียนให้เจ้าหน้าที่การเงินกับเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้จัดสรร

วิธีการจัดสรรมี ๓ วิธีได้แก่จำนวน ๒ โรงเรียนหัวหน้าสถานศึกษาจัดสรรด้วยตนเอง
อีกจำนวน ๒ โรงเรียนหัวหน้าสถานศึกษาเสนอโครงการและทรัพยากรให้คณะกรรมการจัดทำแผน
จัดสรร และอีกจำนวน ๑ โรงเรียนเจ้าของโครงการเสนอโครงการให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือ
เจ้าหน้าที่การเงินจัดสรร

ในก้านปัญหาที่พบซึ่งเป็นปัญหาของโรงเรียนทั้ง ๓ ขนาด มี ๒ ประการได้แก่
ทรัพยากรน้อยไม่พอจัดสรร (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๒ โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางและ
ขนาดเล็กมีประเภทละ ๑ โรงเรียน) และการจัดซื้อพัสดุไม่ทันใจตามโครงการ (โรงเรียน
ขนาดใหญ่มีจำนวน ๒ โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีประเภทละ ๑ โรงเรียน)

ในการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นรายโครงการนี้เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียน
พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีเกณฑ์พิจารณาเพียง เกณฑ์เดียวคือถือความจำเป็นของโครงการนั้น ๆ
เป็นเกณฑ์ในการจัดสรร (มีจำนวน ๔ โรงเรียน) และผู้ที่มีบทบาทในการจัดสรรมี ๓ ประเภท
ได้แก่จำนวน ๒ โรงเรียนมีคณะกรรมการจัดทำแผนเป็นผู้จัดสรร อีกจำนวน ๑ โรงเรียน หัวหน้า
สถานศึกษาเป็นผู้จัดสรรด้วยตนเอง และอีกจำนวน ๑ โรงเรียนเจ้าหน้าที่การเงินกับเจ้าหน้าที่
พัสดุเป็นผู้จัดสรร ส่วนวิธีการจัดสรรมี ๓ วิธีคือจำนวน ๒ โรงเรียนหัวหน้าสถานศึกษาเสนอ
โครงการและทรัพยากรให้คณะกรรมการจัดทำแผนจัดสรร อีกจำนวน ๑ โรงเรียนหัวหน้าสถานศึกษา
จัดสรรด้วยตนเอง และอีกจำนวน ๑ โรงเรียนเจ้าของโครงการเสนอโครงการให้เจ้าหน้าที่
การเงินหรือเจ้าหน้าที่พัสดุจัดสรร

โรงเรียนขนาดกลางมีเกณฑ์ในการพิจารณา ๒ เกณฑ์ คือ จำนวน ๓ โรงเรียนถือ
ความจำเป็นของโครงการนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ในการจัดสรร และอีกจำนวน ๑ โรงเรียนถือว่า
โครงการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมีความสำคัญมากกว่า ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสรรมี ๒ ประเภท
คือหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้จัดสรรด้วยตนเองมีอยู่ ๓ โรงเรียนและอีกจำนวน ๑ โรงเรียน
คณะกรรมการจัดทำแผนเป็นผู้จัดสรร ส่วนวิธีการจัดสรรมี ๒ วิธีคือหัวหน้าสถานศึกษาจัดสรรด้วยตนเอง
มีอยู่ ๓ โรงเรียน และอีกจำนวน ๑ โรงเรียนหัวหน้าสถานศึกษาเสนอโครงการและทรัพยากรให้
คณะกรรมการจัดทำแผนจัดสรร

โรงเรียนขนาดเล็กมีเกณฑ์ในการพิจารณา ๒ เกณฑ์คือพิจารณาโดยถือความจำเป็นของโครงการนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ ในการจัดสรร มีจำนวน ๔ โรงเรียน และอีกจำนวน ๑ โรงเรียน ถือว่าโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมีความสำคัญมากกว่า ผู้ที่มีบทบาทในการจัดสรรมี ๒ ประเภทคือหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้จัดสรร มีจำนวน ๒ โรงเรียน และอีกจำนวน ๓ โรงเรียน คณะทำงานจัดทำแผนเป็นผู้จัดสรร ส่วนวิธีการจัดสรรมี ๒ วิธี คือจำนวน ๒ โรงเรียนหัวหน้าสถานศึกษาจัดสรรเอง อีกจำนวน ๓ โรงเรียนหัวหน้าสถานศึกษาเสนอโครงการและทรัพยากรให้คณะทำงานจัดทำแผนจัดสรร

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนของโรงเรียนที่ไปสัมภาษณ์ทั้ง ๓๓๓ โรงเรียน พบข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

เอกสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนของโรงเรียนมีเพียงบันทึกการประชุมของโรงเรียน เนื้อหาที่บันทึกสามารถจัดได้เป็น ๓ รายการได้แก่การแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าแผนของโรงเรียนทำเสร็จแล้ว (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) การพิจารณาโครงการที่ครูเสนอ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และการให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกความหมายของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีบันทึกเกี่ยวกับการให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดกลางมีบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าแผนของโรงเรียนทำเสร็จแล้ว (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

ในโรงเรียนขนาดเล็กมีบันทึกเกี่ยวกับการพิจารณาโครงการที่ครูเสนอมาและการแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าแผนของโรงเรียนทำเสร็จแล้ว (มีจำนวนเรื่องละ ๑ โรงเรียน)

๘. การปฏิบัติตามแผน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ๓ วิธีได้แก่แบบสอบถามไปยังหัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา สัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษา และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนไปปฏิบัติของโรงเรียนที่ไปสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมีรายละเอียดดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ การปฏิบัติในชั้นปฏิบัติตามแผน

รายการกิจกรรมที่จัดทำ	โรงเรียน ขนาดใหญ่ N = ๓๑		โรงเรียน ขนาดกลาง N = ๒๖		โรงเรียน ขนาดเล็ก N = ๕๘		รวม N = ๑๑๕	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. ชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ร่วมปฏิบัติตามโครงการเข้าใจถึงวิธีดำเนินงานตามโครงการ	๒๘	๙๐.๓๒	๒๕	๙๖.๑๕	๓๕	๖๐.๓๔	๘๘	๗๖.๕๒
๒. ก่อนลงมือปฏิบัติตามแผนได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการให้ตรงตามที่ได้จัดสรรไว้จนครบทุกโครงการ	๑๘	๕๘.๐๖	๑๖	๖๑.๕๔	๒๖	๔๔.๘๓	๕๐	๔๓.๕๒
๓. กำหนดงานตามโครงการ	๒๓	๗๔.๑๙	๒๓	๘๘.๔๖	๕๕	๙๔.๖๕	๙๑	๗๙.๑๓
๔. มีแผนติดตามควบคุมกำกับและนิเทศการดำเนินงานตามโครงการ	๒๘	๙๐.๓๒	๒๑	๘๐.๗๗	๕๕	๙๔.๘๓	๙๔	๘๑.๗๓
๕. ติดตามควบคุมกำกับและนิเทศการดำเนินงานตามโครงการทุกโครงการหรือเป็นส่วนใหญ่	๒๘	๙๐.๓๒	๒๑	๘๐.๗๗	๕๐	๘๖.๒๑	๙๙	๘๖.๐๘

จากตารางที่ ๒ กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือดำเนินงานตามโครงการอย่างจริงจัง (ความถี่ ๕๕ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖๑) รองลงมาคือมีแผนติดตามควบคุมกำกับและนิเทศการดำเนินงานตามโครงการ (ความถี่ ๕๓ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๘๗) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือก่อนลงมือปฏิบัติตามแผนได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการให้ตรงตามที่ได้จัดสรรไว้จนครบทุกโครงการ (ความถี่ ๕๓ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๘)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดใหญ่ระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ร่วมปฏิบัติตามโครงการเข้าใจวิธีดำเนินงานตามโครงการ (ความถี่ ๒๕ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๕) รองลงมาคือมีแผนติดตามควบคุมกำกับและนิเทศการดำเนินงานตามโครงการ (ความถี่ ๒๕ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓๒) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือก่อนลงมือปฏิบัติตามแผนได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการให้ตรงตามที่ได้จัดสรรไว้จนครบทุกโครงการ (ความถี่ ๑๕ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๕) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดกลางระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ร่วมปฏิบัติตามโครงการเข้าใจวิธีดำเนินงานตามโครงการ (ความถี่ ๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๓๑) รองลงมาคือดำเนินงานตามโครงการอย่างจริงจัง (ความถี่ ๒๓ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘๖) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือก่อนลงมือปฏิบัติตามแผนได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการให้ตรงตามที่ได้จัดสรรไว้จนครบทุกโครงการ (ความถี่ ๑๔ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๕) และกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดเล็กระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือดำเนินงานตามโครงการอย่างจริงจัง (ความถี่ ๔๕ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๕๕) รองลงมาคือมีแผนติดตามควบคุมกำกับและนิเทศการดำเนินงานตามโครงการ (ความถี่ ๔๔ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๖) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือก่อนลงมือปฏิบัติตามแผนได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการให้ตรงตามที่ได้จัดสรรไว้จนครบทุกโครงการ (ความถี่ ๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๔)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษาจำนวน ๓๓ คน ประกอบด้วยหัวหน้าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ๘ คน ขนาดกลาง ๗ คน และขนาดเล็ก ๑๘ คน ถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในขั้นปฏิบัติตามแผนได้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

๑. การชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ร่วมปฏิบัติตามโครงการเข้าใจถึงวิธีดำเนินงานตามโครงการนั้นโรงเรียนทั้ง ๓ ขนาดใช้การประชุมชี้แจงเพียงวิธีการเดียวเท่านั้น (มีจำนวน ๒๓ โรงเรียน)

๒. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการให้ตรงตามที่ได้จัดสรรไว้ โรงเรียน
 ตั้งระเบียบไว้ ๒ ลักษณะได้แก่ให้เจ้าของโครงการขอเบิกจากเจ้าหน้าที่พัสดุโดยมีหลักฐานใบเบิก
 หรือให้เจ้าของโครงการแจ้งวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่พัสดุกำเนินการจัดซื้อ (มีจำนวน
 ๑๑ โรงเรียน) และให้เจ้าหน้าที่พัสดุกจัดซื้อสิ่งที่ต้องใช้ในโครงการทั้งหมดให้เจ้าของโครงการ
 เบิกใช้ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนการปฏิบัติจริงมี ๓ ลักษณะได้แก่เจ้าของโครงการขอเบิก
 พัสดุโดยมีใบเบิก (มีจำนวน ๘ โรงเรียน) เจ้าของโครงการหาพัสดุเอง (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)
 และเจ้าหน้าที่พัสดุกจัดซื้อสิ่งที่ต้องใช้ในโครงการทั้งหมดให้เจ้าของโครงการเบิกใช้ (มีจำนวน
 ๑ โรงเรียน)

สำหรับปัญหาที่พบคือการจัดซื้อวัสดุไม่ตรงความต้องการใช้เพราะงบประมาณล่าช้า (มีจำนวน
 ๑ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาด โรงเรียนขนาดใหญ่ใช้ระเบียบเกี่ยวเท่านี้คือให้เจ้าของโครงการ
 ขอเบิกจากเจ้าหน้าที่พัสดุโดยมีหลักฐานใบเบิกหรือให้เจ้าของโครงการแจ้งวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้
 ให้เจ้าหน้าที่พัสดุกำเนินการซื้อ (มีจำนวน ๘ โรงเรียน) ส่วนการปฏิบัติจริงมี ๒ ลักษณะได้แก่
 เจ้าของโครงการขอเบิกพัสดุโดยมีหลักฐานใบเบิก (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และเจ้าของโครงการ
 หาพัสดุเอง (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) โรงเรียนขนาดกลางใช้ระเบียบเกี่ยวเท่านี้คือให้เจ้าของ
 โครงการขอเบิกจากเจ้าหน้าที่พัสดุโดยมีหลักฐานใบเบิกหรือให้เจ้าของโครงการแจ้งวัสดุอุปกรณ์
 ที่ต้องการใช้ให้เจ้าหน้าที่พัสดุกำเนินการซื้อ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนการปฏิบัติจริงมีลักษณะ
 เดียวคือเจ้าของโครงการขอเบิกพัสดุโดยมีหลักฐานใบเบิก (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และ
 โรงเรียนขนาดเล็กตั้งระเบียบไว้ ๒ ลักษณะได้แก่ให้เจ้าของโครงการขอเบิกแก่เจ้าหน้าที่พัสดุ
 โดยมีหลักฐานใบเบิกหรือให้เจ้าของโครงการแจ้งวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ให้เจ้าหน้าที่พัสดุ
 ดำเนินการจัดซื้อ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และให้เจ้าหน้าที่พัสดุกจัดซื้อสิ่งที่ต้องใช้ในโครงการ
 ทั้งหมดให้เจ้าของโครงการเบิกใช้ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนการปฏิบัติจริงมี ๒ ลักษณะ
 ได้แก่เจ้าของโครงการขอเบิกพัสดุโดยมีหลักฐานใบเบิก (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และเจ้าหน้าที่
 พัสดุกจัดซื้อสิ่งที่ต้องการใช้ในโครงการทั้งหมดให้เจ้าของโครงการเบิกใช้ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

สำหรับปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กคือการจัดซื้อวัสดุไม่ตรงความต้องการใช้เพราะ
 งบประมาณล่าช้า (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

ตามโครงการ เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการ แล้วให้ดำเนินงานตามโครงการ และ
 ติดตามควบคุมกำกับและนิเทศการดำเนินงานตามโครงการ (มีจำนวน ๕ โรงเรียน) และ
 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในโครงการ แล้วให้ดำเนินการตามโครงการ และติดตามควบคุม
 กำกับการดำเนินงานตามโครงการ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

๔. การติดตามควบคุมกำกับและนิเทศการดำเนินงานตามโครงการนี้มีวิธีการที่ใช้
 อยู่ ๔ วิธีได้แก่ให้เจ้าของโครงการรายงานในที่ประชุมคณะกรรมการฯ เดือนละครั้ง (มีจำนวน
 ๑๒ โรงเรียน) หัวหน้าสถานศึกษาให้เจ้าของโครงการปรึกษาได้ตลอดเวลา (มีจำนวน ๕
 โรงเรียน) หัวหน้าสถานศึกษาตรวจการปฏิบัติงานตามโครงการและช่วยแก้ไขปัญหาที่พบ
 (มีจำนวน ๖ โรงเรียน) และหัวหน้าสถานศึกษาให้เจ้าของโครงการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร
 เดือนละครั้ง (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) ส่วนปัญหาที่พบได้แก่เจ้าของโครงการไม่ยอมรายงาน
 (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) และครูบางคนคิดว่าการติดตามเป็นการจับผิด (มีจำนวน ๒ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมี
 วิธิตามควบคุมกำกับและนิเทศ ๔ วิธีได้แก่เจ้าของโครงการรายงานในที่ประชุมคณะกรรมการฯ
 เดือนละครั้ง (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๔ โรงเรียน ขนาดเล็กมีจำนวน ๕ โรงเรียน)
 หัวหน้าสถานศึกษาให้เจ้าของโครงการปรึกษาได้ตลอดเวลา (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๑
 โรงเรียน ขนาดเล็กมีจำนวน ๖ โรงเรียน) หัวหน้าสถานศึกษาตรวจการปฏิบัติงานตามโครงการ
 และช่วยแก้ไขปัญหาที่พบ (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๒ โรงเรียน ขนาดเล็กมีจำนวน ๑
 โรงเรียน) และหัวหน้าสถานศึกษาให้เจ้าของโครงการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเดือนละครั้ง
 (มีจำนวนขนาดละ ๑ โรงเรียน) ส่วนปัญหาที่พบได้แก่เจ้าของโครงการไม่ยอมรายงาน (มีจำนวน
 ขนาดละ ๑ โรงเรียน) และครูบางคนคิดว่าการติดตามเป็นการจับผิด (มีจำนวนขนาดละ ๑
 โรงเรียน) โรงเรียนขนาดกลางมีวิธีการติดตามควบคุมกำกับ ๓ วิธีได้แก่เจ้าของโครงการ
 รายงานในที่ประชุมคณะกรรมการฯ เดือนละครั้ง (มีจำนวน ๓ โรงเรียน) หัวหน้าสถานศึกษา
 ให้เจ้าของโครงการปรึกษาได้ตลอดเวลา (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) และหัวหน้าสถานศึกษาตรวจ
 การปฏิบัติงานตามโครงการและช่วยแก้ไขปัญหาที่พบ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) ส่วนปัญหาที่พบคือ
 เจ้าของโครงการไม่ยอมรายงาน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนที่ไปสัมภาษณ์
 ทั้ง ๓๓ โรงเรียนพบข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผนที่โรงเรียนจัดทำไว้มี ๒ รายการได้แก่
แผนติดตามควบคุมกำกับ และบันทึกการประชุมของโรงเรียน

แผนติดตามควบคุมกำกับพบว่ามีจำนวน ๓๑ โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ๔
โรงเรียน ขนาดกลาง ๗ โรงเรียน และขนาดเล็ก ๑๖ โรงเรียน ในแผนติดตามควบคุมกำกับ
ของทุกโรงเรียนมีลักษณะคล้ายกันคือเป็นการกำหนดระยะเวลาติดตามควบคุมกำกับ และกำหนด
ผู้ติดตามควบคุมกำกับของแต่ละโครงการไว้แต่ไม่มีรายละเอียดของเรื่องที่จะติดตามควบคุมกำกับ

บันทึกการประชุมของโรงเรียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติตามแผนมีจำนวน ๔
โรงเรียนจากการศึกษารายละเอียดพบว่า มีเนื้อหาสาระที่สำคัญ ๒ รายการได้แก่การชี้แจงถึงวิธี
ปฏิบัติตามโครงการ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) การติดตามการปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ และ
ปัญหาของโครงการต่าง ๆ (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) การแจ้งให้ผู้รับผิดชอบโครงการนำโครงการ
ไปปฏิบัติ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) การแจ้งให้ครูใช้โครงการเป็นแนวปฏิบัติระหว่างที่แผนยังไม่
เสร็จเป็นรูปเล่ม (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) การให้เจ้าของโครงการรายงานผลการปฏิบัติงาน
ตามโครงการ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และการเตือนถึงสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามโครงการในเคื่อนั้น ๆ
(มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

จากเนื้อหาที่ได้จากบันทึกการประชุมของโรงเรียนเมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียน
พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีการบันทึกเนื้อหาสาระที่สำคัญ ๓ ประการได้แก่การติดตามการปฏิบัติ
ตามกิจกรรมต่าง ๆ และปัญหาของโครงการต่าง ๆ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) การให้เจ้าของ
โครงการรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และการเตือนถึงสิ่งที่
ต้องปฏิบัติตามโครงการในเคื่อนั้น ๆ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดกลางมีการบันทึกเนื้อหาสาระที่สำคัญ ๒ รายการได้แก่การชี้แจงถึงวิธี
ปฏิบัติตามโครงการ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และการติดตามการปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ และ
ปัญหาของโครงการต่าง ๆ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

โรงเรียนขนาดเล็กมีการบันทึกเนื้อหาสาระที่สำคัญ ๒ รายการได้แก่การแจ้งให้ผู้รับผิดชอบ
โครงการนำโครงการไปปฏิบัติ (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และการแจ้งให้ครูใช้โครงการเป็นแนว
ปฏิบัติระหว่างที่แผนยังไม่เสร็จเป็นรูปเล่ม (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

๕. การประเมินผล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในชั้นการประเมินผลมีรายละเอียดดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๙ การปฏิบัติในชั้นประเมินผล

รายการกิจกรรมที่จัดทำ	โรงเรียน ขนาดใหญ่ N = ๓๑		โรงเรียน ขนาดกลาง N = ๒๖		โรงเรียน ขนาดเล็ก N = ๕๘		รวม N = ๑๑๕	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
	๑. กำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการให้รับผิดชอบในการประเมินผลโครงการ	๒๓	๘๓.๕๐	๑๕	๕๗.๖๙	๓๕	๖๐.๓๔	๕๕
๒. มีแผนประเมินผลโครงการ	๓๑	๑๐๐	๒๖	๑๐๐	๕๕	๙๔.๘๓	๑๑๒	๙๗.๓๖
๓. ประเมินผลโครงการทุกโครงการหรือเป็นส่วนใหญ่	๒๕	๘๐.๖๕	๒๐	๗๖.๙๒	๓๖	๖๒.๐๓	๘๑	๗๐.๔๓
๔. ผู้ประเมินรายงานผลการประเมินต่อหัวหน้าสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	๒๕	๘๐.๖๕	๑๘	๖๙.๒๓	๓๖	๖๒.๐๓	๗๙	๖๘.๖๙
๕. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือวางแผนใหม่อย่างจริงจัง	๒๔	๗๗.๔๒	๑๕	๕๗.๖๙	๓๓	๕๖.๗๑	๗๒	๖๒.๖๑

จากตารางที่ ๙ กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือแผนประเมินผลโครงการ (ความถี่ ๑๐๖ คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๓๖) รองลงมาคือกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการให้รับผิดชอบในการประเมินผลโครงการ (ความถี่ ๕๕ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘๓) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือผู้ประเมินรายงานผลการประเมินต่อหัวหน้าสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ ๗๙ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๖๙)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาด กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนขนาดใหญ่ระบุว่าโรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมีความถี่สูงสุดคือแผนการประเมินโครงการ (ความถี่ ๓๑ คิดเป็น

ร้อยละ ๑๐๐) รองลงมาคือกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการให้รับผิดชอบในการประเมินผลโครงการ (ความถี่ ๒๗ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๐) และที่มึความถี่ต่ำสุดคือนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือวางแผนใหม่อย่างจริงจัง (ความถี่ ๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๒) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดกลางระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมึความถี่สูงสุดคือ แผนประเมินผลโครงการ (ความถี่ ๒๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) รองลงมาคือประเมินผลโครงการทุกโครงการหรือเป็นส่วนใหญ่ (ความถี่ ๒๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๒) และที่มึความถี่ต่ำสุดคือ ผู้ประเมินรายงานผลการประเมินต่อหัวหน้าสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๓) กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามของ โรงเรียนขนาดเล็กระบุว่า โรงเรียนของตนได้จัดทำโดยมึความถี่สูงสุดคือแผนประเมินผลโครงการ (ความถี่ ๔๕ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕๕) รองลงมาคือกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการให้รับผิดชอบในการประเมินผลโครงการ (ความถี่ ๓๕ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๘) และที่มึความถี่ต่ำสุดคือผู้ประเมินรายงานผลการประเมินต่อหัวหน้าสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ ๓๒ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๗)

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษาจำนวน ๓๓ คน ประกอบด้วยหัวหน้าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ๕ คน ขนาดกลาง ๗ คน และขนาดเล็ก ๑๑ คน ถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในขั้นประเมินผล ได้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

๑. การประเมินผลโครงการเป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการโดยใช้ผู้ประเมิน ๔ ลักษณะได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ประเมิน (มีจำนวน ๕ โรงเรียน) เจ้าของโครงการเป็นผู้ประเมินเอง (มีจำนวน ๒๑ โรงเรียน) คณะกรรมการเป็นผู้ประเมิน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และหัวหน้างานเป็นผู้ประเมิน (มีจำนวน ๑ โรงเรียน) ส่วนปัญหาที่พบเป็นปัญหาของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางได้แก่ผู้ประเมินขาดความรู้เรื่องโครงการประเมินผล (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๑ โรงเรียน) และบางโครงการเจ้าของโครงการไม่ยอมประเมินผล (โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน ๑ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาด โรงเรียนขนาดใหญ่ใช้ผู้ประเมิน ๔ ลักษณะได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ประเมิน (มีจำนวน ๒ โรงเรียน) เจ้าของโครงการเป็นผู้ประเมิน (มีจำนวน ๔ โรงเรียน) คณะกรรมการเป็นผู้ประเมินและหัวหน้างานเป็นผู้ประเมิน (มีจำนวนอย่างละ ๑ โรงเรียน) โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กใช้ผู้ประเมิน ๒ ลักษณะเช่นเดียวกันได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ประเมิน (โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน ๑ โรงเรียน ขนาดเล็กมีจำนวน ๒ โรงเรียน)

และเจ้าของโครงการเป็นผู้ประเมินเอง (โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน ๒ โรงเรียน ขนาดเล็ก มีจำนวน ๑๑ โรงเรียน)

๒. การรายงานผลการประเมินโครงการนี้มีวิธีรายงาน ๓ วิธีได้แก่รายงานค้ววจาจากต่อที่ประชุมคณะกรรมการทั้งโรงเรียน (มีจำนวน ๑๐ โรงเรียน) รายงานค้ววจาจากหัวหน้าสถานศึกษา (มีจำนวน ๙ โรงเรียน) และรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อหัวหน้าสถานศึกษา (มีจำนวน ๘ โรงเรียน) ส่วนปัญหาที่พบเป็นปัญหาของโรงเรียนขนาดกลางคือผู้ประเมินผลบางคนไม่ยอมรายงานผล (มีจำนวน ๑ โรงเรียน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนทั้ง ๓ ขนาดมีวิธีรายงาน ๓ วิธี เช่นเดียวกันได้แก่ผู้ประเมินรายงานผลค้ววจาจากต่อที่ประชุมคณะกรรมการทั้งโรงเรียน (โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ๓ โรงเรียน ขนาดกลางมีจำนวน ๓ โรงเรียน และขนาดเล็กมีจำนวน ๘ โรงเรียน) รายงานค้ววจาจากหัวหน้าสถานศึกษา (โรงเรียนใหญ่และขนาดกลางมีประเภทละ ๒ โรงเรียน ขนาดเล็กมีจำนวน ๓ โรงเรียน) และรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อหัวหน้าสถานศึกษา (โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีประเภทละ ๑ โรงเรียน ขนาดกลางมีจำนวน ๒ โรงเรียน)

๓. การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือวางแผนใหม่เน้นพบว่าทุกโรงเรียนที่มีการประเมินผลได้นำผลการประเมินไปเป็นส่วนหนึ่งของสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการวางแผนใหม่และไม่พบว่าโรงเรียนใดนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงแก้ไขโครงการ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลของโรงเรียนที่ไปสัมภาษณ์ ทั้ง ๓๓ โรงเรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

การประเมินผลปรากฏในเอกสาร ๒ ชนิดได้แก่แผนปฏิบัติการของโรงเรียนและบันทึกสรุปผลการประเมินของโรงเรียน โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางมีแผนปฏิบัติการครบทุกโรงเรียน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีแผนปฏิบัติการจำนวน ๑๒ โรงเรียนจาก ๔๘ โรงเรียน ซึ่งศึกษารายละเอียดพบว่าทุกโครงการในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนทุกเล่มได้กำหนดระยะเวลาในการประเมินผลไว้และเป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการทั้งสิ้น ส่วนบันทึกสรุปผลการประเมินนั้นมีในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางขนาดละ ๑ โรงเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กไม่พบว่ามีกรบันทึกสรุปผลการประเมิน

๖. ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ๒ วิธีได้แก่สัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษา ซึ่งได้รายงานไว้ข้างต้นแล้ว และส่งแบบสอบถามไปตามหัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด ปัญหาที่ได้จากแบบมาตราส่วนประเมินค่ามีรายละเอียดดังตารางที่ ๔ ส่วนที่ได้จากแบบปลายเปิดมีรายละเอียดดังตารางที่ ๕ - ๑๑

ตารางที่ ๔ ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผน

รายการปัญหาและอุปสรรค	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
๑. ปัญหาเกี่ยวกับความยาก ลำบากในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	๒.๕๘	๑.๒๗	๒.๑๖	๐.๗๓	๒.๖๗	๐.๘๐	๒.๔๘	๐.๘๗
๒. ปัญหาเกี่ยวกับความไม่เข้าใจ วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	๒.๕๘	๑.๑๓	๒.๖๕	๑.๐๒	๒.๕๕	๑.๐๐	๒.๕๕	๑.๐๖
๓. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดข้อมูลที่ ถูกต้อง	๒.๕๒	๑.๐๘	๑.๘๘	๐.๘๐	๒.๕๘	๐.๘๓	๒.๓๓	๑.๐๗
๔. ปัญหาเกี่ยวกับผู้วางแผนขาด ความรู้ในหลักวิชาการวางแผน	๒.๓๕	๑.๐๓	๒.๕๐	๐.๗๘	๒.๖๖	๑.๐๘	๒.๕๕	๑.๐๑
๕. ปัญหาเนื่องจากต้องวางแผน ตามความประสงค์ของผู้มี อำนาจ	๒.๕๒	๐.๗๘	๑.๘๑	๑.๒๘	๒.๑๐	๑.๑๖	๒.๑๒	๑.๑๖
๖. ปัญหาเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับ การวางแผนนำประโยชน์ ส่วนตัวมาพัวพันกับการ วางแผน	๑.๗๑	๐.๘๕	๑.๕๘	๐.๖๒	๑.๗๖	๐.๘๗	๑.๖๘	๐.๗๕

รายการปัญหาและอุปสรรค	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
๓. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนถือว่ากรวางแผนไม่ใช้สิ่งสำคัญของการทำงาน	๒.๒๖	๐.๕๘	๒.๐๐	๐.๘๘	๒.๕๑	๑.๐๘	๒.๒๘	๐.๕๘
๔. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามแผน	๒.๕๘	๑.๑๐	๑.๘๘	๐.๕๗	๒.๕๓	๑.๐๘	๒.๓๘	๑.๐๑
๕. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนไม่มีเวลาวางแผนเพราะมีงานอื่นมาก	๒.๘๗	๐.๗๑	๓.๐๐	๑.๐๗	๒.๕๓	๑.๑๗	๒.๕๓	๑.๒๐
๑๐. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดงบประมาณที่จะใช้ในการจัดทำแผน	๓.๒๓	๑.๓๘	๕.๐๘	๐.๕๘	๓.๗๘	๑.๓๕	๓.๖๗	๑.๓๒
๑๑. ปัญหาเกี่ยวกับการทราบผลการจัดสรรงบประมาณล่าช้า	๓.๖๑	๑.๓๖	๓.๓๕	๑.๑๘	๓.๒๕	๑.๒๘	๓.๓๕	๑.๒๗
๑๒. ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนไม่แน่นอน	๒.๘๑	๑.๑๘	๒.๕๓	๑.๐๘	๒.๘๓	๑.๒๐	๒.๗๖	๑.๑๗

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

รายการปัญหาและอุปสรรค	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
๑๓. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนด นโยบายของหน่วยงานระดับ เหนือไม่คำนึงถึงความต้อง การของโรงเรียน	๓.๑๓	๑.๑๘	๒.๘๖	๑.๐๒	๓.๒๑	๑.๐๕	๓.๐๒	๑.๑๘
๑๔. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดการ ประเมินและติดตามผล โครงการ	๒.๖๑	๑.๑๘	๒.๒๓	๐.๘๓	๒.๗๘	๐.๘๘	๒.๖๑	๑.๐๖
๑๕. ปัญหาเกี่ยวกับขาดการสำม รถนเรื่องการวางแผนจาก กลุ่มโรงเรียน จากสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและ จากสำนักงานการประม ชติกาจังหวัด	๒.๗๑	๑.๒๘	๒.๖๘	๑.๒๘	๒.๗๘	๑.๑๕	๒.๗๘	๑.๒๓

จากตารางที่ ๔ พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมากคือการขาดงบประมาณที่จะใช้ในการจัดทำแผน ($\bar{X} = ๓.๖๓, S.D. = ๑.๓๒$) ที่มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่ความยากลำบากในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = ๒.๘๘, S.D. = ๐.๘๗$)
บุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามแผน
($\bar{X} = ๒.๗๘, S.D. = ๑.๐๑$) การขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = ๒.๓๓, S.D. = ๑.๐๓$) บุคลากรส่วนใหญ่
ในโรงเรียนถือว่าวางแผนไม่ใช่สิ่งสำคัญของการทำงาน ($\bar{X} = ๒.๒๘, S.D. = ๐.๘๘$) และ
ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนนำประโยชน์ส่วนตัวมาเกี่ยวข้องกับวางแผน ($\bar{X} = ๑.๖๑, S.D. = ๐.๗๘$)

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดพบว่าปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือการทราบผลการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 1.09$) ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่การขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 2.62, S.D. = 1.04$) การต้องวางแผนตามความประสงค์ของผู้มีอำนาจ ($\bar{X} = 2.62, S.D. = 0.34$) ผู้วางแผนขาดความรู้ในหลักวิชาวางแผน ($\bar{X} = 2.58, S.D. = 1.03$) ความยากลำบากในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = 2.54, S.D. = 1.27$) บุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนถือว่า การวางแผนไม่ใช่สิ่งสำคัญของการทำงาน ($\bar{X} = 2.52, S.D. = 0.82$) และผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนนำประโยชน์ส่วนตัวมาพัวพันกับการวางแผน ($\bar{X} = 1.99, S.D. = 0.88$) นอกจากที่กล่าวมาแล้ว เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนในโรงเรียนขนาดกลางที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือการขาดงบประมาณที่จะใช้ในการจัดทำแผน ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.82$) ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่การกำหนดนโยบายของหน่วยงานระดับเหนือไม่คำนึงถึงความต้องการของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.66, S.D. = 1.02$) การขาดการประเมินและติดตามผลโครงการ ($\bar{X} = 2.23, S.D. = 0.83$) ความยากลำบากในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = 2.12, S.D. = 0.83$) บุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนถือว่า การวางแผนไม่ใช่สิ่งสำคัญของการทำงาน ($\bar{X} = 2.00, S.D. = 0.82$) การขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 1.82, S.D. = 0.80$) บุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 1.82, S.D. = 0.89$) การต้องวางแผนตามความประสงค์ของผู้มีอำนาจ ($\bar{X} = 1.81, S.D. = 1.24$) และผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนนำประโยชน์ส่วนตัวมาพัวพันกับการวางแผน ($\bar{X} = 1.82, S.D. = 0.82$) นอกจากที่กล่าวมาแล้ว เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผนในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือการขาดงบประมาณที่จะใช้ในการจัดทำแผน ($\bar{X} = 3.94, S.D. = 1.04$) ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยได้แก่การขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 2.88, S.D. = 0.83$) บุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 2.63, S.D. = 1.04$) บุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนถือว่า การวางแผนไม่ใช่สิ่งสำคัญของการทำงาน ($\bar{X} = 2.61, S.D. = 1.04$) การต้องวางแผนตามความประสงค์ของผู้มีอำนาจ ($\bar{X} = 2.10, S.D. = 1.16$) และผู้เกี่ยวข้องกับ

การวางแผนนำประโยชน์ส่วนตัวมาพัวพันกับการวางแผน ($\bar{X} = ๑.๗๒, S.D. = ๐.๘๓$) นอกจากนี้กล่าวมาแล้วเป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๕ ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุดที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด

รายการปัญหาและอุปสรรค	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน	๖	๒๘.๕๗	๑๓	๖๕.๐๐	๑๗	๘๕.๘๕	๓๖	๘๖.๑๕
๒. บุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว	๓	๑๔.๒๘	๑	๕.๐๐	๑๐	๕๐.๐๐	๑๔	๑๗.๕๕
๓. บุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน	๕	๒๓.๘๑	๑	๕.๐๐	๖	๓๐.๐๐	๑๒	๑๕.๓๘
๔. บุคลากรของโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน	๓	๑๔.๒๘	๓	๑๕.๐๐	๓	๑๕.๐๐	๙	๑๑.๕๕
๕. ขาดข้อมูลที่ถูกต้องที่จะใช้ในการวางแผน	๓	๑๔.๒๘	๒	๑๐.๐๐	—	—	๕	๖.๑๑
๖. บุคลากรของโรงเรียนขาดความรับผิดชอบในการวางแผน	๑	๔.๗๖	—	—	๑	๕.๐๐	๒	๒.๕๖
รวม	๒๑	๑๐๐	๒๐	๑๐๐	๓๗	๑๐๐	๗๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๕ พบว่ามีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้ในแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน ๗๖ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ๓๖ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๑๕) รองลงมาคือ

บุคลากรของโรงเรียนเมืองอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๑๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๕) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือบุคลากรของโรงเรียนภาคความรับผิดชอบในการวางแผน (ความถี่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๖)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุด ในแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน ๒๑ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ๖ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗) รองลงมาคือบุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน (ความถี่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๑) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือบุคลากรของโรงเรียนภาคความรับผิดชอบในการวางแผน (ความถี่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๖) โรงเรียนขนาดกลางมีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุด ในแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน ๒๐ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ๑๓ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐๐) รองลงมาคือบุคลากรของโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน (ความถี่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐) และที่มีความถี่ต่ำสุดได้แก่บุคลากรของโรงเรียนเมืองอื่นมากอยู่แล้ว และบุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน (ความถี่เรื่องละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐) ส่วนเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาของโรงเรียนขนาดกลางคือบุคลากรของโรงเรียนภาคความรับผิดชอบในการวางแผน และโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุด ในแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน ๓๗ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ๑๗ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๙๕) รองลงมาคือบุคลากรของโรงเรียนเมืองอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๓) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือบุคลากรของโรงเรียนภาคความรับผิดชอบในการวางแผน (ความถี่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๐) ส่วนเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กคือขาดข้อมูลที่ต้องใช้ในการวางแผน

ตารางที่ ๑๐ ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๒ ซึ่งได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด

รายการปัญหาและอุปสรรค	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. บุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว	๓	๑๕.๐๐	๖	๓๕.๒๙	๕	๒๓.๓๓	๑๔	๒๙.๖๖
๒. ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน	๓	๑๕.๐๐	๑	๕.๘๘	๖	๓๓.๓๓	๑๐	๒๐.๖๖
๓. บุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน	๕	๒๕.๐๐	๕	๒๙.๖๑	๓	๑๖.๖๗	๑๓	๒๖.๖๖
๔. บุคลากรของโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน	๒	๑๐.๐๐	๕	๒๙.๖๑	๓	๑๖.๖๗	๑๐	๒๐.๖๖
๕. นโยบายของหน่วยเหนือไม่คำนึงถึงความต้องการของโรงเรียน	๓	๑๕.๐๐	-	-	๑	๕.๕๖	๔	๘.๓๓
รวม	๒๐	๑๐๐	๑๗	๑๐๐	๑๘	๑๐๐	๕๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๐ พบว่ามีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๒ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน ๕๕ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดได้แก่บุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว และขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ร้อยละ ๑๔ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๖) รองลงมาคือบุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน (ความถี่ ๑๓ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๖) และเห็นความถี่ต่ำสุดคือนโยบายของหน่วยเหนือไม่คำนึงถึงความต้องการของโรงเรียน (ความถี่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๓) เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรค

ในการวางแผนของโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๒ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน ๒๐ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ๗ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๐) รองลงมาคือบุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน (ความถี่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือบุคลากรของโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน (ความถี่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐) โรงเรียนขนาดกลางมีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๒ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิดจำนวน ๑๗ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือบุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๙) รองลงมาได้แก่บุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน และบุคลากรของโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน (ความถี่ร้อยละ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๑) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๘) ส่วนเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนขนาดกลางคือนโยบายของหน่วยเหนือไม่คำนึงถึงความต้องการของโรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๒ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิดจำนวน ๑๔ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน (ความถี่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๖) รองลงมาคือบุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๘) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือนโยบายของหน่วยเหนือไม่คำนึงถึงความต้องการของโรงเรียน (ความถี่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๖)

ตารางที่ ๑๑ ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๓
ซึ่งได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด

รายการปัญหาและอุปสรรค	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. บุคลากรของโรงเรียนมีงาน อื่นมากอยู่แล้ว	๓	๔๓.๗๕	๓	๓๓.๓๓	๔	๒๕.๖๓	๑๐	๓๖.๖๖
๒. ขาดงบประมาณที่จะใช้ใน การปฏิบัติตามแผน	๕	๓๑.๒๕	๒	๒๒.๒๒	๓	๒๕.๕๓	๑๐	๒๖.๕๒
๓. บุคลากรของโรงเรียนขาด ความรู้เรื่อง การวางแผน	๓	๓๘.๗๕	๔	๔๔.๔๔	๓	๒๕.๕๓	๑๐	๒๖.๕๒
๔. ขาดการสนับสนุนจากกลุ่ม โรงเรียน สำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอ สำนักงาน งานการประถมศึกษาจังหวัด	๑	๖.๒๕	-	-	๕	๔๑.๖๖	๖	๑๖.๖๖
รวม	๑๒	๑๐๐	๙	๑๐๐	๒๓	๑๐๐	๕๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๑ พบว่ามีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนที่อยู่ใน
ระดับมากเป็นอันดับ ๓ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิดจำนวน ๕๒ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ระบุโดย
มีความถี่สูงสุดคือบุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๖)
รองลงมาได้แก่ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติตามแผน และบุคลากรของโรงเรียนขาด
รู้เรื่อง การวางแผน (ความถี่ร้อยละ ๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๒) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือขาดการ
สนับสนุนจากกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
(ความถี่ ๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๖)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรค

ในการวางแผนของโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๓ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน ๑๖ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือบุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๙ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๕) รองลงมาคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติความแผน (ความถี่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๕) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือขาดการสนับสนุนจากกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (ความถี่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕) โรงเรียนขนาดกลางมีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๓ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิดจำนวน ๕ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือบุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน (ความถี่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐) รองลงมาคือบุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติความแผน (ความถี่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐) ส่วนเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนขนาดกลางคือขาดการสนับสนุนจากกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ระบุปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนของโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๓ ในแบบสอบถามแบบปลายเปิดจำนวน ๒๗ คน ปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุโดยมีความถี่สูงสุดคือบุคลากรของโรงเรียนมีงานอื่นมากอยู่แล้ว (ความถี่ ๘ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๓) รองลงมาคือขาดงบประมาณที่จะใช้ในการปฏิบัติความแผน และบุคลากรของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการวางแผน (ความถี่ ร้อยละ ๙ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๓) และที่มีความถี่ต่ำสุดคือขาดการสนับสนุนจากกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (ความถี่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๒)

สรุปปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการวางแผนของโรงเรียนซึ่งเป็นปัญหาที่มากที่สุดและน้อยที่สุดที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิดจะปรากฏผลในตารางที่ ๑๒ และ ๑๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ สรุปปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

เรื่องที่เป็นปัญหามาก	\bar{X}	S. D.	เรื่องที่เป็นปัญหาน้อย	\bar{X}	S. D.
๑. การขาดงบประมาณที่จะใช้ ในการจัดทำแผน	๓.๖๓	๑.๓๒	๑. ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผน นำประโยชน์ส่วนตัว	๑.๖๕	๐.๙๕
๒. การทราบผลการจัดสรร งบประมาณล่าช้า	๓.๓๕	๑.๒๓	๒. การที่ต้องวางแผนตาม ความประสงค์ของผู้มีอำนาจ	๒.๑๒	๑.๑๖
๓. การกำหนดนโยบายของ หน่วยงานระดมเงินไม่ คำนึงถึงความต้องการ ของโรงเรียน	๓.๐๒	๑.๑๕	๓. บุคลากรส่วนใหญ่ถือว่า การวางแผนไม่ใช่สิ่ง สำคัญของการทำงาน	๒.๒๕	๐.๕๕

ตารางที่ ๑๓ สรุปปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด N = ๓๕	ปัญหาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๒ N = ๕๕	ปัญหาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๓ N = ๕๒
๑. ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการ การปฏิบัติตามแผน (f = ๓๖, ๕๖.๕๕ %)	๑. บุคลากรของโรงเรียนมี งานอื่นมากอยู่แล้ว (f = ๑๕, ๒๕.๕๕ %)	๑. บุคลากรของโรงเรียนมี งานอื่นมากอยู่แล้ว (f = ๑๕, ๓๕.๖๒ %)
๒. บุคลากรของโรงเรียนมี งานอื่นมากอยู่แล้ว (f = ๑๕, ๓๕.๕๕ %)	๒. ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการ การปฏิบัติตามแผน (f = ๑๕, ๒๕.๕๕ %)	๒. ขาดงบประมาณที่จะใช้ในการ การปฏิบัติตามแผน (f = ๑๕, ๒๖.๕๓ %)
๓. บุคลากรของโรงเรียนขาด ความรู้เรื่อง การวางแผน (f = ๑๒, ๓๕.๓๕ %)	๓. บุคลากรของโรงเรียนขาด ความรู้เรื่อง การวางแผน (f = ๑๓, ๒๓.๖๕ %)	๓. บุคลากรของโรงเรียนขาด ความรู้เรื่อง การวางแผน (f = ๑๕, ๒๖.๕๓ %)

๗. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ๒ วิธีได้แก่วิธีแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสถานศึกษาและผู้ช่วย
หัวหน้าสถานศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด และการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้
จากแบบสอบถามมีรายละเอียดดังตารางที่ ๑๔ - ๑๖

ตารางที่ ๑๕ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนใหม่ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
โดยเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก

รายการข้อเสนอแนะ	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรีควรจัดอบรมครู ในสังกัดทุกคนใหม่ความรู้ เรื่องการวางแผน	๓	๕๑.๖๗	๕	๓๓.๓๓	๘	๓๘.๑๐	๑๖	๓๘.๐๐
๒. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติควรจัด สรรงบประมาณให้เพียงพอกับ ความต้องการของโรงเรียน	๓	๑๓.๖๕	๖	๕๐.๐๐	๕	๒๓.๘๑	๑๔	๒๘.๐๐
๓. โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมี ส่วนร่วมในการวางแผน	๓	๑๓.๖๕	๑	๘.๓๓	๖	๒๘.๕๗	๑๐	๒๐.๐๐
๔. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการ ติดตามการดำเนินงานตามแผน อย่างสม่ำเสมอ	๑	๕.๘๘	๑	๘.๓๓	๑	๕.๗๖	๓	๖.๐๐
๕. โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก้ สิ่งที่เป็นปัญหาจริง ๆ	๑	๕.๘๘	-	-	๑	๕.๗๖	๒	๕.๐๐
๖. ควรมีฝ่ายวางแผนของ โรงเรียนโดยเฉพาะ	๑	๕.๘๘	-	-	-	-	๑	๒.๐๐
๗. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติควรปรับ ปรุงแบบฟอร์มของการเขียน โครงการให้กระชับยิ่งขึ้น	๑	๕.๘๘	-	-	-	-	๑	๒.๐๐
รวม	๑๓	๑๐๐	๑๒	๑๐๐	๒๑	๑๐๐	๕๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๔ พบว่ามีผู้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญ เป็นอันดับแรกจำนวน ๕๐ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดคือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนนทบุรีควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้ เรื่องการวางแผน (ความดี ๑๕ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐) รองลงมาคือสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอความต้องการของโรงเรียน (ความดี ๑๔ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐) และที่มีความดีต่ำสุดได้แก่ควรมีฝ่ายวางแผนของโรงเรียนโดยเฉพาะ และสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติควรปรับปรุงแบบฟอร์มของการเขียนโครงการ ให้กระชับยิ่งขึ้น (ความดีเรื่องละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๐)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยเป็นข้อเสนอแนะที่มี ความสำคัญเป็นอันดับแรกจำนวน ๑๗ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดคือสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดคนนทบุรีควรจัดอบรมให้ครูในสังกัดทุกคนมีความรู้เรื่อง การวางแผน (ความดี ๗ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑๘) รองลงมาได้แก่สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอความต้องการของโรงเรียน และโรงเรียนควรถ้าให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน (ความดีเรื่องละ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๕) และที่มีความดีต่ำสุดได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการ ตีความการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก้ปัญหาจริง ๆ ควรมีฝ่ายวางแผนของโรงเรียนโดยเฉพาะ และสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ควรปรับปรุงแบบฟอร์มของการเขียนโครงการให้กระชับยิ่งขึ้น (ความดีเรื่องละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๘) โรงเรียนขนาดกลางมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน ๑๒ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดคือ สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอความต้องการ ของโรงเรียน (ความดี ๖ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐) รองลงมาคือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คนนทบุรีควรจัดอบรมครูในสังกัดให้มีความรู้เรื่อง การวางแผน (ความดี ๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓) และที่มีความดีต่ำสุดได้แก่โรงเรียนควรถ้าให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และหัวหน้าสถานศึกษา ควรมีการตีความการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (ความดีเรื่องละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๓) และโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน ๒๑ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดคือสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดคนนทบุรีควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่อง การวางแผน (ความดี ๘ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑๐) รองลงมาคือโรงเรียนควรถ้าให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน

(ความถี่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๗) และที่มีความถี่ค่าสุดได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตาม
การดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ และ โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก่งที่เป็นปัญหาจริง ๆ
(ความถี่ร้อยละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๖)

ตารางที่ ๑๕ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนใหม่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
โดยเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๒

รายการข้อเสนอแนะ	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมาควรจัดอบรม ครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้ เรื่องการวางแผน	๔	๓๐.๓๓	๓	๓๓.๕๐	๒	๑๐.๐๐	๙	๒๓.๕๕
๒. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการ ติดตามการดำเนินการ ตามแผนอย่างสม่ำเสมอ	๓	๒๓.๐๘	๒	๒๕.๐๐	๔	๒๐.๐๐	๙	๒๓.๕๕
๓. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติควรจัด สรรงบประมาณให้เพียงพอ กับความต้องการของ โรงเรียน	-	-	-	-	๓	๓๕.๐๐	๓	๓๓.๐๓
๔. โรงเรียนควรวางแผนเพื่อ แก่งที่เป็นปัญหาจริง ๆ	๔	๓๐.๓๓	๑	๑๒.๕๐	๒	๑๐.๐๐	๗	๑๗.๐๓
๕. โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมี ส่วนร่วมในการวางแผน	-	-	๒	๒๕.๐๐	๓	๑๕.๐๐	๕	๑๒.๕๐
๖. ควรหางบประมาณจากภาย นอกมาสนับสนุนการดำเนิน การตามแผน	-	-	-	-	๒	๑๐.๐๐	๒	๕.๐๐

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

รายการข้อเสนอแนะ	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๓. โรงเรียนควรจัดทำแผนให้ เสร็จภายในเดือนเมษายน	๑	๓.๖๘	-	-	-	-	๑	๒.๕๕
๔. โรงเรียนควรมีการวางแผน ระยะ ๓ ปี	๑	๓.๖๘	-	-	-	-	๑	๒.๕๕
รวม	๑๓	๑๐๐	๔	๑๐๐	๒๐	๑๐๐	๕๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๕ พบว่ามีผู้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๒ จำนวน ๕๗ คน ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดได้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน และหัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่เรื่องละ ๕ คิกเป็นร้อยละ ๒๑.๕๕) รองลงมาได้แก่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน และโรงเรียนควรมีการวางแผนเพื่อแก้สิ่งที่ป็นปัญหาจริง ๆ (ความถี่เรื่องละ ๓ คิกเป็นร้อยละ ๑๓.๐๓) และที่มีความถี่ต่ำสุดได้แก่โรงเรียนควรจัดทำแผนให้เสร็จภายในเดือนเมษายน และโรงเรียนควรมีการวางแผนระยะ ๓ ปี (ความถี่เรื่องละ ๑ คิกเป็นร้อยละ ๒.๕๕)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๒ จำนวน ๑๓ คน ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดได้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน และโรงเรียนควรมีการวางแผนเพื่อแก้สิ่งที่ป็นปัญหาจริง ๆ (ความถี่เรื่องละ ๕ คิกเป็นร้อยละ ๓๐.๓๓) รองลงมาคือหัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ ๓ คิกเป็น

ร้อยละ ๒๓.๐๘) และที่มีความดีค่าสุดได้แก่โรงเรียนควรวางแผนให้เสรีภายในเดือนเมษายน และโรงเรียนควรมีการวางแผนระยะ ๓ ปี (ความดีร้อยละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๙) โรงเรียนขนาดกลางมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน ๔ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดคือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรีควรวางแผนครุในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน (ความดี ๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕๐) รองลงมาได้แก่หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนควรมีให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน (ความดีร้อยละ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐) และที่มีความดีค่าสุดคือโรงเรียนควรมีการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาจริง ๆ (ความดี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐) และโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน ๒๐ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดคือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอความต้องการของโรงเรียน (ความดี ๙ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๐) รองลงมาคือหัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (ความดี ๔ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐) และที่มีความดีค่าสุดได้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรีควรวางแผนครุในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก้ปัญหาจริง ๆ และควรหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินการตามแผน (ความดีร้อยละ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐)

ตารางที่ ๑๖ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๓

รายการข้อเสนอแนะ	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก		รวม	
	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ	ความดี	ร้อยละ
๑. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรีควรวางแผนครุในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน	๒	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๖	๒๕.๕๓	๑๐	๒๖.๓๕
๒. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินการตามแผนอย่างสม่ำเสมอ	๒	๒๐.๐๐	๔	๔๐.๐๐	๔	๑๕.๐๐	๑๐	๒๖.๓๕

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ)

รายการขอเสนอแนะ	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๓. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติควรจัด สรรงบประมาณให้เพียงพอกับ ความต้องการของโรงเรียน	๒	๒๐.๐๐	๒	๒๐.๐๐	๒	๕.๕๖	๖	๑๕.๖๓
๔. โรงเรียนควรวางแผนเฉพาะ ที่สามารถปฏิบัติได้	๑	๑๐.๐๐	๑	๑๐.๐๐	๓	๑๕.๒๔	๕	๑๒.๒๐
๕. ควรหางบประมาณจากภาย นอกมาสนับสนุนการดำเนิน การตามแผน	๑	๑๐.๐๐	-	-	๓	๑๕.๒๔	๔	๙.๙๖
๖. โรงเรียนควรรวให้ครูทุกคนมี ส่วนร่วมในการวางแผน	๑	๑๐.๐๐	-	-	๑	๕.๙๖	๒	๕.๙๘
๗. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติควร ปรับปรุงแบบฟอร์มของการ เขียนโครงการให้กระชับ ขึ้น	-	-	-	-	๒	๕.๕๖	๒	๕.๙๘
๘. โรงเรียนควรวางแผนให้ สอดคล้องกับนโยบายของ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดคนละบุรี	๑	๑๐.๐๐	-	-	-	-	๑	๒.๕๕
๙. โรงเรียนควรจัดทำแผนให้ เสร็จภายในเดือนเมษายน	-	-	๑	๑๐.๐๐	-	-	๑	๒.๕๕
รวม	๑๐	๑๐๐	๑๐	๑๐๐	๒๑	๑๐๐	๕๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๖ พบว่ามีผู้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียน
 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๓ จำนวน ๔๑ คน ข้อเสนอแนะ
 ที่มีความดีสูงสุดได้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนโทบุรีควรถวายกรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้
 เรื่องการวางแผน และหัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ
 (ความดีเรื่องละ ๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๘) รองลงมาคือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติควรถวายงบประมาณให้เพียงพอความต้องการของโรงเรียน (ความดี ๖ คิดเป็น
 ร้อยละ ๑๔.๖๓) และที่มีความดีต่ำสุดได้แก่โรงเรียนควรวางแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของ
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนโทบุรี และโรงเรียนควรถวายแผนให้เสร็จภายในเดือนเมษายน
 (ความดีเรื่องละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๔)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ
 ในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเป็นข้อเสนอแนะที่มี
 ความสำคัญเป็นอันดับ ๓ จำนวน ๑๐ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดได้แก่สำนักงานการประ
 ติศึกษาจังหวัดคนโทบุรีควรถวายกรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้ เรื่องการวางแผน หัวหน้าสถานศึกษา
 ควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติควรถวายงบประมาณให้เพียงพอความต้องการของโรงเรียน (ความดีเรื่องละ ๒
 คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐) และที่มีความดีต่ำสุดได้แก่โรงเรียนควรวางแผนเฉพาะที่ปฏิบัติได้ ควรหา
 งบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน โรงเรียนควรถวายครูทุกคนมีส่วนร่วมใน
 การวางแผน และโรงเรียนควรวางแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดคนโทบุรี (ความดีเรื่องละ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐) โรงเรียนขนาดกลางมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ
 จำนวน ๑๐ คน ข้อเสนอแนะที่มีความดีสูงสุดคือหัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงาน
 ตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (ความดี ๔ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐) รองลงมาได้แก่สำนักงานการประ
 ติศึกษาจังหวัดคนโทบุรี ควรถวายกรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้ เรื่องการวางแผน และสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดควรถวายงบประมาณให้เพียงพอความต้องการของโรงเรียน
 (ความดีเรื่องละ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐) และที่มีความดีต่ำสุดได้แก่โรงเรียนควรวางแผนเฉพาะ
 เรื่องที่สามารถปฏิบัติได้ และโรงเรียนควรถวายแผนให้เสร็จภายในเดือนเมษายน (ความดี ๑
 คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐) และโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน ๒๑ คน ข้อเสนอแนะที่
 มีความดีสูงสุดคือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนโทบุรีควรถวายกรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้

เรื่องการวางแผน (ความถี่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๗) รองลงมาคือหัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๕) และที่มึความถี่ต่ำสุดคือโรงเรียนควรถูกทุกคมีมีส่วนร่วมในการวางแผน (ความถี่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๖)

สรุปข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด เรียงตามลำดับความถี่ของจำนวนผู้ตอบ จากความถี่มากหาความถี่น้อย ประเภทความสำคัญละ ๓ ข้อ ผลการสรุปจะปรากฏในตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ สรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก N = ๕๐	ข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๒ N = ๕๑	ข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญเป็นอันดับ ๓ N = ๕๑
๑. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรีควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน (f = ๑๕, ๓๐.๐๐ %)	๑. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรีควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน (f = ๕, ๒๑.๕๕ %)	๑. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนทบุรีควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน (f = ๑๐, ๒๕.๓๘ %)
๒. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน (f = ๑๕, ๓๐.๐๐ %)	๒. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (f = ๕, ๒๑.๕๕ %)	๒. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (f = ๑๐, ๒๕.๓๘ %)
๓. ควรถูกทุกคมีมีส่วนร่วมในการวางแผน (f = ๑๐, ๒๐.๐๐ %)	๓. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน (f = ๓, ๑๓.๐๓ %)	๓. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน (f = ๖, ๑๕.๖๓ %)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เมื่อวิเคราะห์แล้วจะได้อะไรต่อไป

หัวหน้าสถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สรุปได้ ๑๔ รายการตามลำดับความถี่ดังนี้

๑. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนเหนือศรีนครราชสีมาในสังกัดทุกคนให้ความรู้เรื่องการวางแผน (มีจำนวน ๗ คน)
๒. หัวหน้าสถานศึกษาควรรักษาการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (มีจำนวน ๖ คน)
๓. โรงเรียนควรวางแผนเฉพาะเรื่องที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (มีจำนวน ๖ คน)
๔. โรงเรียนควรหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน (มีจำนวน ๖ คน)
๕. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๔ คน)
๖. โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาจริง ๆ (มีจำนวน ๓ คน)
๗. หัวหน้าสถานศึกษาควรบำรุงขวัญและกำลังใจผู้ปฏิบัติตามแผน (มีจำนวน ๒ คน)
๘. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรปรับปรุงแบบฟอร์มของการเขียนโครงการให้กระชับยิ่งขึ้น (มีจำนวน ๒ คน)
๙. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกลุ่มโรงเรียนควรทำแผนที่เสร็จเร็ว ๆ โรงเรียนจะได้วางแผนให้สอดคล้องกับแผนเหล่านั้น (มีจำนวน ๒ คน)
๑๐. โรงเรียนควรจัดทำแผนที่เสร็จก่อนเปิดเทอมต้น (มีจำนวน ๒ คน)
๑๑. โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน (มีจำนวน ๒ คน)
๑๒. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรเรียกครูที่วางแผนไม่ค่อยเป็นไปช่วยวางแผนบ้างเพื่อจะได้ไปปรับวิธีที่วางแผนอย่างถูกต้อง (มีจำนวน ๑ คน)
๑๓. โรงเรียนควรมีฝ่ายวางแผนของโรงเรียนโดยเฉพาะ (มีจำนวน ๑ คน)
๑๔. ควรจัดทำแผนจากโรงเรียนขึ้นไปหากกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามลำดับ (มีจำนวน ๑ คน)

เมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าหัวหน้าสถานศึกษาขนาดใหญ่ให้ข้อเสนอแนะ
๕ รายการเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

๑. หัวหน้าสถานศึกษาควรมุ่งขวัญและกำลังใจผู้ปฏิบัติตามแผน (มีจำนวน ๒ คน)
 ๒. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (มีจำนวน ๒ คน)
 ๓. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนเหนือควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน (มีจำนวน ๒ คน)
 ๔. โรงเรียนควรหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน (มีจำนวน ๒ คน)
 ๕. โรงเรียนควรวางแผนเฉพาะเรื่องที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (มีจำนวน ๒ คน)
 ๖. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกลุ่มโรงเรียนควรจัดทำแผนให้เสร็จเร็ว ๆ โรงเรียนจะได้วางแผนให้สอดคล้องกับแผนเหล่านั้น (มีจำนวน ๒ คน)
 ๗. โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก้ปัญหาจริง ๆ (มีจำนวน ๑ คน)
 ๘. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรปรับปรุงแบบฟอร์มของการเขียนโครงการให้กระชับยิ่งขึ้น (มีจำนวน ๑ คน)
 ๙. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรเรียกครูที่วางแผนไม่ค่อยเป็นไปช่วยวางแผนบ้างเพื่อจะได้ไปปรับวิธีการวางแผนที่ถูกต้อง (มีจำนวน ๑ คน)
- หัวหน้าสถานศึกษาขนาดกลางให้ข้อเสนอแนะ ๔ รายการเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้
๑. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (มีจำนวน ๒ คน)
 ๒. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคนเหนือควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน (มีจำนวน ๒ คน)
 ๓. โรงเรียนควรวางแผนเฉพาะเรื่องที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (มีจำนวน ๒ คน)
 ๔. โรงเรียนควรหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน (มีจำนวน ๒ คน)
 ๕. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ กับความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๒ คน)

๖. โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก่งที่เป็นปัญหาจริง ๆ (มีจำนวน ๑ คน)
 ๗. โรงเรียนควรจัดทำแผนที่เสรีจกอนเปิกเทอม (มีจำนวน ๑ คน)
 ๘. โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน (มีจำนวน ๑ คน)
- หัวหน้าสถานศึกษาขนาดเล็กให้ข้อเสนอแนะ •• รายการเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้
๑. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดคันทบุรีควรจัดอบรมครูในสังกัดทุกคนให้มีความรู้เรื่องการวางแผน (มีจำนวน ๓ คน)
 ๒. หัวหน้าสถานศึกษาควรมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (มีจำนวน ๒ คน)
 ๓. โรงเรียนควรวางแผนเฉพาะเรื่องที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (มีจำนวน ๒ คน)
 ๔. โรงเรียนควรหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน (มีจำนวน ๒ คน)
 ๕. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน (มีจำนวน ๒ คน)
 ๖. โรงเรียนควรวางแผนเพื่อแก่งที่เป็นปัญหาจริง ๆ (มีจำนวน ๑ คน)
 ๗. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรปรับปรุงแบบฟอร์มการเขียนโครงการให้กระชับรัดกุม (มีจำนวน ๑ คน)
 ๘. โรงเรียนควรจัดทำแผนที่เสรีจกอนเปิกเทอม (มีจำนวน ๑ คน)
 ๙. โรงเรียนควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน (มีจำนวน ๑ คน)
 ๑๐. โรงเรียนควรมีฝ่ายวางแผนของโรงเรียนโดยเฉพาะ (มีจำนวน ๑ คน)
 ๑๑. ควรจัดทำแผนจากโรงเรียนขึ้นไปหากกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามลำดับ (มีจำนวน ๑ คน)